

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Економічний факультет

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри економіки

_____
(підпис)

Андрій
МУЗИЧЕНКО

_____
(підпис)

Вікторія
БАЙДАЛА

« ____ » _____ 2025 р.

« ____ » _____ 2025 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Економічна ефективність вантажоперевезень в сільськогосподарських підприємствах та шляхи її підвищення»

Спеціальність **051 Економіка**
(код і назва)

Освітня програма **Економіка підприємства**
(назва)

Орієнтація освітньої програми _____ **Освітньо-професійна**
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньої програми
к.е.н., доцент

_____
(підпис)

Тетяна ГУЦУЛ
(ПП)

**Керівник кваліфікаційної
магістерської роботи**

д.е.н, доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

_____
(підпис)

Олександр БАЛАН
(ПП)

Виконав

_____
(підпис)

Денис ГУБЕНЬ
(ПП студента)

Київ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри економіки
д.е.н., проф. _____ **Вікторія БАЙДАЛА**

" ____ " _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧУ
Губеню Денису Олександровичу
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність **051 Економіка**

Освітня програма **Економіка підприємства**

Орієнтація освітньої програми **Освітньо-професійна**

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської роботи: **«Економічна ефективність вантажоперевезень в сільськогосподарських підприємствах та шляхи її підвищення»**

Затверджена наказом ректора НУБіП України від **16 жовтня 2024 р. № 1853 “С”**

Термін подання завершеної роботи на кафедру

2025.11.10

(рік, місяць, число)

Вихідні дані: до магістерської роботи: монографії, періодичні наукові видання, інформаційні дані Держстату України, нормативно-правові акти, підручники, навчальні посібники.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретико-методичні основи оцінки економічної ефективності вантажоперевезень у сільському господарстві
2. Аналіз сучасного стану вантажоперевезень та оцінка їх економічної ефективності в аграрних підприємствах України
3. Напрями підвищення економічної ефективності вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах

Перелік графічного матеріалу (за потреби): таблиці, рисунки, схеми.

Дата видачі завдання «16» жовтня 2024 р.

Керівник магістерської роботи _____

Олександр БАЛАН

Завдання прийняв до виконання _____

Денис ГУБЕНЬ

РЕФЕРАТ

Магістерська робота на тему: «Економічна ефективність вантажоперевезень в сільськогосподарських підприємствах та шляхи її підвищення» викладена на 79 сторінках комп'ютерного тексту, містить 16 таблиць, 10 рисунків. Для написання роботи використано 53 джерел.

Метою магістерської роботи є дослідження економічної ефективності вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах та розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо її підвищення.

Об'єктом дослідження виступає процес вантажоперевезень у системі господарської діяльності сільськогосподарських підприємств.

Предмет дослідження – економічна ефективність вантажоперевезень, методичні підходи до її оцінки та організаційно-економічні шляхи підвищення ефективності транспортних послуг в аграрному секторі.

Методи дослідження – загальнонаукові та спеціальні методи: діалектичний метод пізнання, системний підхід, економіко-статистичний аналіз, порівняльний аналіз, графічний метод, а також методи прогнозування та оптимізації.

У розділі 1 висвітлено теоретико-методичні основи оцінки економічної ефективності вантажоперевезень у сільському господарстві, визначено сутність, значення та особливості організації транспортних процесів, а також систематизовано показники та фактори, що впливають на ефективність перевезень. У розділі 2 проведено організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «АгроНова», оцінку стану та структури вантажоперевезень, здійснено аналіз економічної ефективності транспортної діяльності підприємства та порівняння отриманих показників із середньогалузевими значеннями. У розділі 3 розроблено напрями підвищення економічної ефективності вантажоперевезень, включно з вдосконаленням логістичної системи, оптимізацією маршрутів, підвищенням рівня технічного забезпечення та оновленням транспортного парку, а також проведено економічне обґрунтування запропонованих заходів, оцінено очікуваний ефект від їх

впровадження. Практичне значення роботи полягає у можливості застосування розроблених рекомендацій у господарській діяльності сільськогосподарських підприємств для зниження транспортних витрат, підвищення продуктивності та рентабельності перевезень, оптимального використання рухомого складу та покращення якості логістичних процесів.

Ключові слова: вантажоперевезення, економічна ефективність, сільськогосподарське підприємство, транспортні ресурси, логістична система, оптимізація маршрутів, оновлення транспортного парку, рентабельність перевезень.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	11
1.1. Сутність, значення та особливості вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах	11
1.2. Показники та методи оцінки економічної ефективності транспортних послуг у аграрному секторі.....	18
1.3. Фактори впливу на ефективність вантажоперевезень у сільському господарстві.....	22
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ ТА ОЦІНКА ЇХ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	26
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «АгроНова»...	26
2.2. Оцінка стану та структури вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова»	35
2.3. Аналіз економічної ефективності вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова» та порівняння з середньогалузевими показниками.....	40
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	46
3.1. Вдосконалення логістичної системи підприємства та оптимізація маршрутів перевезень	46
3.2. Підвищення рівня технічного забезпечення та оновлення транспортного парку	51
3.3. Економічне обґрунтування запропонованих шляхів підвищення ефективності вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова»	56
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	73

ВСТУП

У сучасних умовах функціонування аграрного сектору економіки України, що характеризуються високою конкуренцією та необхідністю забезпечення продовольчої безпеки, ефективність господарської діяльності сільськогосподарських підприємств набуває стратегічного значення. Однією з ключових складових цієї ефективності є раціональна організація та використання транспортних послуг, зокрема вантажоперевезень. Специфіка сільського господарства – сезонність робіт, територіальна розпорошеність полів, великі обсяги та різноманітність вантажів (врожай, добрива, техніка, корми) – висуває особливі вимоги до транспортного забезпечення.

Актуальність обраної теми зумовлена тим, що зростання вартості паливно-мастильних матеріалів, амортизаційних відрахувань та необхідність швидкого реагування на ринкові зміни роблять оптимізацію витрат на транспортування та підвищення економічної ефективності вантажоперевезень критично важливими для збереження конкурентоспроможності аграрних підприємств. Недостатня увага до логістичних процесів може призводити до значних фінансових втрат, зниження якості продукції через затримки та нераціональне використання ресурсів. Таким чином, дослідження економічної ефективності вантажоперевезень і розробка шляхів її підвищення є своєчасним і практично значущим науковим завданням.

Метою магістерської роботи є дослідження теоретичних, методичних та практичних аспектів економічної ефективності вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах, а також розробка науково обґрунтованих пропозицій та практичних рекомендацій щодо її підвищення.

Для досягнення поставленої мети у роботі вирішено такі **завдання**:

1. Вивчити сутність, значення та визначити особливості організації вантажоперевезень в умовах функціонування сільськогосподарських підприємств.

2. Систематизувати показники та методичку оцінки економічної ефективності транспортних послуг у аграрному секторі.

3. Проаналізувати впливові фактори, що формують та визначають ефективність вантажоперевезень у сільському господарстві.

4. Здійснити організаційно-економічну характеристику діяльності досліджуваного підприємства (ТОВ «АгроНова»).

5. Провести оцінку стану, структури та аналіз економічної ефективності вантажоперевезень на прикладі ТОВ «АгроНова» з порівнянням із середньогалузевими показниками.

6. Обґрунтувати та запропонувати напрями підвищення економічної ефективності вантажоперевезень, включаючи вдосконалення логістичної системи та оптимізацію маршрутів.

7. Розробити заходи щодо підвищення рівня технічного забезпечення та оновлення транспортного парку підприємства.

8. Здійснити економічне обґрунтування запропонованих шляхів підвищення ефективності вантажоперевезень для ТОВ «АгроНова».

Об'єктом дослідження виступає процес вантажоперевезень у системі господарської діяльності сільськогосподарських підприємств.

Предметом дослідження є економічна ефективність вантажоперевезень, методичні підходи до її оцінки та організаційно-економічні шляхи її підвищення в аграрному секторі.

Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: діалектичний метод пізнання, системний підхід (для комплексного вивчення транспортного процесу), методи економіко-статистичного аналізу (для оцінки показників ефективності), порівняльний аналіз (для зіставлення з галузевими даними), графічний метод (для візуалізації результатів), а також методи прогнозування та оптимізації (при розробці рекомендацій). Теоретичною базою слугували наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері економіки підприємства, логістики, організації та управління транспортом в аграрному секторі.

Наукова новизна магістерської роботи полягає у комплексному підході до оцінки та обґрунтуванню шляхів підвищення економічної ефективності вантажоперевезень у сільськогосподарському підприємстві, з урахуванням специфіки аграрного виробництва, а саме:

- Удосконалено методичні підходи до розрахунку інтегральних показників ефективності вантажоперевезень, які враховують як прямі транспортні витрати, так і непрямі втрати, пов'язані з якістю та своєчасністю доставки.

- Систематизовано комплекс організаційно-економічних факторів, що мають найбільший вплив на ефективність транспортного процесу в умовах ТОВ «АгроНова».

- Розроблено модель оптимізації маршрутів вантажоперевезень з використанням сучасних логістичних інструментів, адаптовану до сезонності та змінних обсягів аграрного виробництва.

- Обґрунтовано економічну доцільність оновлення транспортного парку з урахуванням показника ефективності інвестицій та зменшення питомих операційних витрат на тонно-кілометр.

Практичне значення роботи полягає у можливості застосування розроблених рекомендацій та пропозицій безпосередньо у господарській діяльності сільськогосподарських підприємств, зокрема ТОВ «АгроНова». Впровадження запропонованих заходів щодо вдосконалення логістичної системи, оптимізації маршрутів та технічного забезпечення дозволить скоротити транспортні витрати, підвищити коефіцієнт використання рухомого складу та загальну економічну ефективність вантажоперевезень.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати магістерської роботи були представлені та обговорені на засіданні кафедри.

Структура магістерської роботи визначена поставленою метою та завданнями дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Перший розділ присвячено теоретико-методичним основам оцінки ефективності; другий – аналізу сучасного стану

вантажоперевезень та їх ефективності на ТОВ «АгроНова»; третій – розробці конкретних напрямів підвищення економічної ефективності вантажоперевезень. Загальний обсяг роботи складає 79 сторінок, містить 16 таблиць, 10 рисунків та 53 використаних джерела.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

1.1. Сутність, значення та особливості вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах

Вантажоперевезення є невід’ємною складовою транспортної та логістичної діяльності сільськогосподарських підприємств. Вони забезпечують переміщення сировини, матеріалів та готової продукції між виробниками, постачальниками та споживачами, що визначає безперебійну роботу виробничого циклу та ефективність збуту продукції. Значущість вантажоперевезень зумовлена не лише економічною роллю у формуванні витрат і доходів підприємств, а й їх впливом на конкурентоспроможність аграрного сектора в цілому.

Науково-практичне вивчення сутності вантажоперевезень дозволяє визначити ключові підходи до управління транспортними процесами, оптимізації витрат та підвищення ефективності логістичних операцій. Аналіз наукових джерел свідчить про багатогранність визначення цього поняття, що включає як економічні, так і організаційно-правові, логістичні та технологічні аспекти.

У табл. 1.1 нами представлені різні підходи авторів щодо сутності вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах на основі опрацьованих літературних джерел. Так, О. Дьомін [13, с. 45] визначає вантажоперевезення як процес переміщення вантажів із метою забезпечення безперебійного виробничого та збутового процесу, що включає планування маршрутів та використання транспортних засобів. Такий підхід акцентує увагу на організаційній складовій перевезень та їх значенні для внутрішніх процесів підприємства.

Таблиця 1.1

Підходи авторів щодо сутності вантажоперевезень у
сільськогосподарських підприємствах

Автори	Визначення сутності вантажоперевезень
О. Дьомін [13, с. 45]	Вантажоперевезення – це процес переміщення сільськогосподарських вантажів з метою забезпечення безперебійного виробничого та збутового процесу, що включає планування маршрутів та використання транспортних засобів.
Н. Болквадзе, О. Мигаль [5, с. 20]	Вантажоперевезення визначаються як економічна діяльність, спрямована на переміщення продукції та матеріалів між господарськими суб'єктами, що забезпечує ефективність логістичного ланцюга.
Н. Дуна, А. Матвієнко [14, с. 23]	Розглядають вантажоперевезення як інтегрований логістичний процес, що включає планування, виконання та контроль переміщення вантажів з мінімальними витратами та втратами.
В. Кривещенко, Г. Хмурковський, Т. Ляденко [17, с. 160]	Вантажоперевезення у сільському господарстві – це комплексна система забезпечення руху сировини, продукції та ресурсів між господарствами, яка визначає конкурентоспроможність аграрного підприємства.
К. Шкарупа, І. Курило, С. Овчарук [43, с. 304]	Визначають вантажоперевезення як правовідносини, що виникають у процесі переміщення вантажів та забезпечують юридичний та організаційний порядок перевезень.
Н. Птиця [29, с. 56]	Вантажоперевезення – це управління матеріальними потоками, включаючи планування, організацію та оптимізацію перевезень для зниження витрат і підвищення ефективності логістичних операцій.
О. Складанівська [34, с. 194]	Вантажоперевезення – це функціональна складова транспортної діяльності підприємства, яка забезпечує своєчасне та ефективне доставлення продукції від виробника до споживача.

Джерело: сформовано на основі [13, с. 45; 5, с. 20; 14, с. 23; 17, с. 160; 43, с. 304; 29, с. 56; 34, с. 194].

Автори Н. Болквадзе та О. Мигаль [5, с. 20] розглядають вантажоперевезення як економічну діяльність, спрямовану на переміщення продукції та матеріалів між господарськими суб'єктами, підкреслюючи роль перевезень у забезпеченні ефективності логістичного ланцюга. Подібна позиція демонструє тісний зв'язок транспортних процесів із загальною економічною діяльністю підприємства та логістичними витратами. Натомість, Н. Дуна та А. Матвієнко [14, с. 23] пропонують інтегрований логістичний підхід, визначаючи вантажоперевезення як процес, що включає планування, виконання та контроль переміщення вантажів з мінімальними витратами та втратами. Цей підхід дозволяє оптимізувати ресурси та підвищувати ефективність логістичних

операцій за рахунок комплексного управління транспортними потоками. Зокрема, В. Кривещенко, Г. Хмурковський та Т. Ляденко [17, с. 160] наголошують на системному характері вантажоперевезень у сільському господарстві, визначаючи їх як комплексну систему забезпечення руху сировини, продукції та ресурсів між господарствами. За їхніми словами, ефективність вантажоперевезень прямо впливає на конкурентоспроможність аграрного підприємства.

Дослідники К. Шкарупа, І. Курило та С. Овчарук [43, с. 304] виділяють правову складову перевезень, трактуючи вантажоперевезення як правовідносини, що виникають у процесі переміщення вантажів та забезпечують юридичний та організаційний порядок перевезень. Такий підхід підкреслює необхідність дотримання законодавчих та нормативних вимог при здійсненні транспортних операцій. Зокрема, Н. Птиця [29, с. 56] визначає вантажоперевезення через призму управління матеріальними потоками, акцентуючи на плануванні, організації та оптимізації перевезень для зниження витрат і підвищення ефективності логістичних операцій. Такий підхід тісно пов'язаний з сучасними концепціями управління ланцюгами постачання. Натомість, О. Складанівська [34, с. 194] розглядає вантажоперевезення як функціональну складову транспортної діяльності підприємства, яка забезпечує своєчасну та ефективну доставку продукції від виробника до споживача. Вона підкреслює операційну сторону перевезень і важливість координації між виробництвом і ринком.

На основі аналізу підходів різних авторів можна сформулювати узагальнене визначення поняття: вантажоперевезення у сільськогосподарських підприємствах – це організований процес переміщення сировини, продукції та матеріалів між господарствами та споживачами, що включає планування маршрутів, використання транспортних засобів, управління матеріальними потоками та дотримання правових та економічних вимог з метою забезпечення ефективності логістичного ланцюга та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Вантажоперевезення у сільськогосподарських підприємствах відіграють ключову роль у забезпеченні ефективності виробничої та комерційної діяльності аграрного сектору. Їх значення визначається не лише економічним ефектом, а й впливом на організацію технологічних процесів, логістичних ланцюгів та конкурентоспроможність підприємств на ринку. В умовах сучасного аграрного виробництва своєчасне і надійне переміщення сировини, матеріалів і готової продукції є необхідною передумовою для стабільної діяльності та зростання прибутковості підприємств. Наукове осмислення значення вантажоперевезень дозволяє систематизувати їх вплив на різні аспекти діяльності сільськогосподарських підприємств, від планування виробничих процесів до підтримки логістичних ланцюгів та підвищення конкурентоспроможності. Представлений на рис. 1.1 аналіз виділяє основні напрями значення перевезень і демонструє їх практичну та економічну цінність.

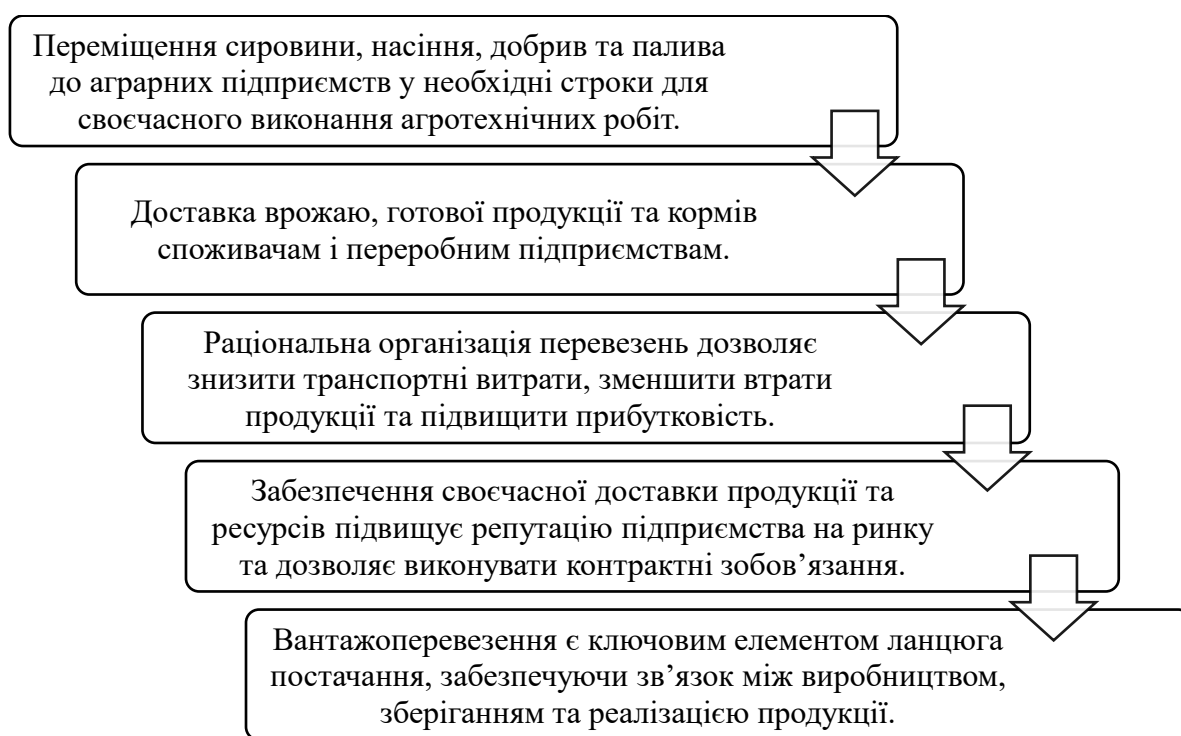

Рис. 1.1. Значення вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах

Джерело: сформовано на основі [34, с. 194].

Вантажоперевезення мають ключове значення для забезпечення виробничого процесу. Своєчасне переміщення сировини, насіння, добрив та

палива до аграрних підприємств дозволяє виконувати агротехнічні роботи у встановлені строки, що безпосередньо впливає на врожайність та якість продукції [13, с. 45]. Ефективне планування маршрутів і використання транспортних засобів є критично важливим для уникнення простоїв у виробництві. Перевезення продукції відіграє важливу роль у забезпеченні її збуту. Доставка врожаю, готової продукції та кормів до споживачів і переробних підприємств гарантує виконання договірних зобов'язань та своєчасне надходження продукції на ринок, що визначає комерційну ефективність діяльності аграрних підприємств [5, с. 22]. Раціональна організація вантажоперевезень дозволяє підвищити економічну ефективність діяльності підприємств. Зменшення транспортних витрат, мінімізація втрат продукції під час перевезення та оптимізація маршрутів сприяють підвищенню прибутковості. Використання сучасних транспортних технологій і грамотне планування вантажопотоків забезпечує додатковий економічний ефект [14, с. 25]. Своєчасна доставка продукції та ресурсів безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства. Надійність і оперативність транспортних операцій підвищують репутацію агропідприємств на ринку, сприяють зміцненню довгострокових партнерських відносин та допомагають виконувати контрактні зобов'язання [17, с. 161].

Вантажоперевезення також забезпечують підтримку логістичного ланцюга. Вони є ключовим елементом системи постачання, що забезпечує взаємозв'язок між виробництвом, зберіганням і реалізацією продукції. Ефективне управління цим процесом дозволяє мінімізувати затримки та втрати, забезпечуючи безперебійну роботу всього логістичного ланцюга [29, с. 57].

Особливості вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах визначають специфіку організації транспортного процесу, що безпосередньо впливає на ефективність аграрного виробництва. На відміну від інших секторів економіки, аграрна галузь характеризується високою залежністю від сезонних факторів, розпорошеністю об'єктів виробництва та різноманітністю вантажів. Врахування цих особливостей дозволяє підвищити ефективність логістичних

операцій, оптимізувати витрати та зменшити втрати продукції. Аналіз представлених особливостей (рис. 1.2) дає змогу визначити ключові проблеми організації перевезень у сільському господарстві та розробити заходи щодо їх оптимізації. Зокрема, особливості вантажоперевезень впливають на планування маршрутів, використання транспортних засобів та управління матеріальними потоками в аграрних підприємствах.

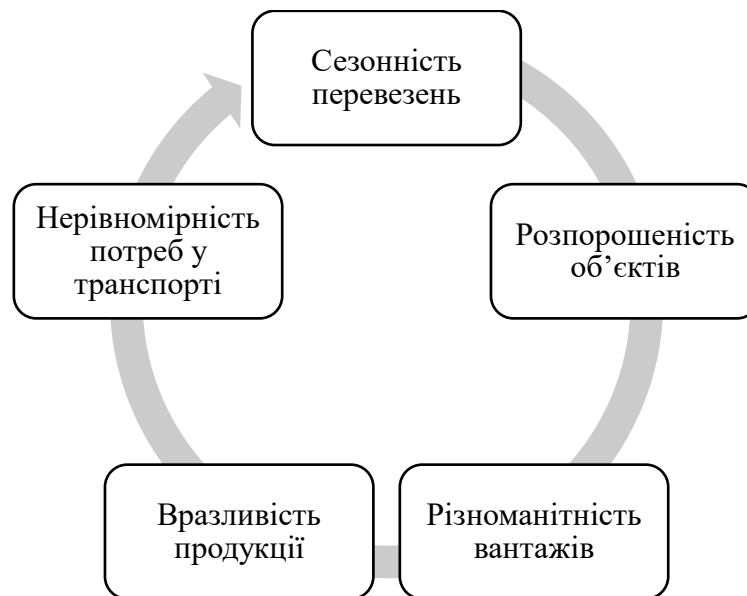

Рис. 1.2. Особливості вантажоперевезень у сільськогосподарських підприємствах

Джерело: сформовано на основі [29, с. 57].

Сезонність перевезень є важливою особливістю вантажопотоків у сільському господарстві. Основна маса перевезень зосереджується у періоди посіву та збору врожаю, що потребує швидкої мобілізації транспортних ресурсів у вузькі строки. Це зумовлює необхідність ретельного планування, забезпечення достатньої кількості транспортних засобів та ефективного розподілу маршрутів [13, с. 46]. Розпорошеність об'єктів також ускладнює організацію перевезень. Поля, ферми, склади та переробні підприємства розташовані на великих територіях, що підвищує транспортні витрати і вимагає інтегрованих логістичних рішень та оптимізації маршрутів доставки [5, с. 23]. Різноманітність вантажів є ще однією особливістю сільськогосподарських перевезень. Вантажі охоплюють насіння, добрива, паливо, техніку, корми та готову продукцію, що

потребує використання різних типів транспорту, спеціального обладнання та дотримання умов перевезення [14, с. 26]. Таке різноманіття створює додаткові вимоги до управління логістикою і планування вантажопотоків.

Вразливість продукції визначає особливі умови транспортування. Багато видів сільськогосподарської продукції швидко псуються, тому перевезення потребує контролю температурного режиму, дотримання умов зберігання та оперативної доставки [17, с. 162]. Недотримання цих вимог може призвести до значних втрат продукції та фінансових збитків. Нерівномірність потреб у транспорті обумовлює необхідність гнучких логістичних рішень. Пікові періоди перевезень змінюються міжсезонними періодами з низьким обсягом транспортування, що потребує залучення додаткових транспортних засобів або сторонніх перевізників для забезпечення безперервності логістичних операцій [29, с. 58].

Отже, вантажоперевезення у сільськогосподарських підприємствах виступають ключовим елементом організації виробничого та збутового процесу, забезпечуючи своєчасне переміщення сировини, матеріалів та готової продукції між господарствами, переробними підприємствами та споживачами. Їх значення проявляється не лише у зниженні транспортних витрат та підвищенні економічної ефективності, а й у формуванні конкурентоспроможності аграрних підприємств через оптимізацію логістичних ланцюгів, управління матеріальними потоками та дотримання правових і технологічних вимог. Особливості вантажоперевезень, такі як сезонність, розпорошеність об'єктів, різноманітність та вразливість вантажів, обумовлюють необхідність застосування гнучких і системних підходів до планування та організації перевезень, що забезпечує стабільність виробництва та ефективність комерційної діяльності підприємств.

1.2. Показники та методи оцінки економічної ефективності транспортних послуг у аграрному секторі

Економічна ефективність транспортних послуг у аграрному секторі є ключовим показником, що визначає рівень організації логістики та впливає на загальну продуктивність підприємства. Вона відображає здатність транспортної системи забезпечувати своєчасне і безпечне доставлення сільськогосподарських вантажів при мінімальних витратах та втраті продукції. Аналіз економічної ефективності дозволяє виявити резерви зниження витрат, оптимізувати використання транспорту та підвищити конкурентоспроможність аграрного підприємства. У сучасних аграрних підприємствах важливо враховувати не тільки витрати та прибуток, а й збереження продукції та час доставки, оскільки від цього залежить збереження врожаю та задоволення потреб ринку (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Основні показники економічної ефективності транспортних послуг у аграрному секторі

№	Показник	Особливості
1	Собівартість перевезення	Витрати на транспорт, паливо, обслуговування, амортизацію та оплату праці на одиницю перевезеного вантажу.
2	Рентабельність перевезень	Відношення прибутку від надання транспортних послуг до витрат на їх організацію.
3	Витрати на 1 т км	Витрати на перевезення однієї тонни вантажу на одну кілометр відстані.
4	Час доставки вантажу	Середній час відвантаження до прибуття продукції до споживача, що впливає на якість та втрати продукції.
5	Використання транспортних засобів	Коефіцієнт завантаження автомобілів, що відображає ефективність використання наявного транспорту.
6	Збереження вантажу	Частка продукції, що доставлена без втрат або псування під час перевезення.

Джерело: сформовано на основі [14, с. 22].

Собівартість перевезення є одним із базових показників економічної ефективності. Вона включає витрати на паливо, обслуговування транспортних засобів, амортизацію та оплату праці персоналу, що дозволяє оцінити загальні фінансові ресурси, витрачені на доставку одиниці продукції. Контроль за собівартістю дає змогу оптимізувати маршрути та скоротити витрати [13, с. 45;

14, с. 22]. Рентабельність перевезень відображає співвідношення прибутку від надання транспортних послуг до витрат на їх організацію. Цей показник демонструє економічну доцільність перевезень та дозволяє приймати рішення щодо інвестицій у транспортні засоби або модернізацію логістичних процесів [5, с. 22]. Витрати на 1 т км характеризують ефективність використання транспортних ресурсів при доставці вантажів на певну відстань. Зниження цього показника досягається оптимізацією маршрутів, підвищенням завантаження транспортних засобів та використанням економічного транспорту [14, с. 25]. Час доставки вантажу є критичним показником, що впливає на якість продукції та її збереження. Своєчасна доставка мінімізує втрати, знижує ризик псування сільськогосподарських товарів та забезпечує дотримання контрактних зобов'язань [17, с. 161]. Використання транспортних засобів визначається коефіцієнтом завантаження автомобілів або інших транспортних одиниць. Високий рівень завантаження свідчить про ефективне використання ресурсів, а низький – про резерви для оптимізації перевезень [29, с. 57]. Збереження вантажу оцінює частку продукції, що доставлена без втрат або псування під час перевезення. Цей показник важливий для аграрного сектору, де швидкопсувні товари потребують спеціальних умов транспортування та зберігання [13, с. 46; 5, с. 23].

Оцінка економічної ефективності транспортних послуг у аграрному секторі потребує застосування комплексних методів, що дозволяють враховувати як фінансові, так і організаційні та технологічні аспекти перевезень. Сучасні аграрні підприємства стикаються з необхідністю оптимізації витрат на доставку сільськогосподарських вантажів, підвищення рентабельності перевезень та збереження продукції. Тому використання систематизованих методів оцінки ефективності транспортних послуг в аграрному секторі є необхідним для прийняття управлінських рішень та планування логістичних процесів (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Методи оцінки економічної ефективності транспортних послуг у
аграрному секторі

Метод оцінки	Особливості
Аналіз собівартості	Визначення фактичних витрат на перевезення з урахуванням прямих і непрямих витрат.
Рентабельний аналіз	Порівняння прибутку від транспортних послуг із витратами на їх виконання для оцінки економічної доцільності.
Коефіцієнт ефективності використання транспорту	Визначення відношення фактично перевезеного обсягу вантажу до потенційного завантаження транспортних засобів.
Метод порівняння альтернатив	Оцінка ефективності різних маршрутів, видів транспорту або організаційних рішень для зменшення витрат і часу доставки.
Метод економічного моделювання	Створення моделей планування перевезень, прогнозування витрат та прибутку з урахуванням сезонності та зміни обсягів вантажу.
Аналіз втрат продукції	Визначення обсягу псування чи втрат продукції під час транспортування та економічних наслідків цих втрат.

Джерело: сформовано на основі [5, с. 23].

Методи оцінки дозволяють не лише кількісно визначити ефективність перевезень, а й порівняти альтернативні варіанти організації транспортного процесу, що сприяє оптимізації маршрутів, вибору транспорту та ресурсів. Вони інтегрують дані про витрати, рентабельність, час доставки, втрати продукції та використання транспортних засобів, формуючи основу для стратегічного управління транспортною діяльністю аграрного підприємства. Аналіз собівартості є базовим методом оцінки економічної ефективності, що передбачає визначення фактичних витрат на перевезення з урахуванням прямих (паливо, заробітна плата водіїв, технічне обслуговування) та непрямих витрат (амортизація транспортних засобів, адміністративні витрати). Цей метод дозволяє виявити резерви зниження витрат та підвищення продуктивності перевезень [13, с. 45]. Рентабельний аналіз передбачає порівняння прибутку від надання транспортних послуг із витратами на їх виконання. Він дозволяє оцінити економічну доцільність перевезень і визначити ефективність управління транспортними ресурсами підприємства [5, с. 22]. Коефіцієнт ефективності використання транспорту визначає відношення фактично перевезеного обсягу

вантаж до потенційного завантаження транспортних засобів. Цей показник характеризує рівень завантаження автопарку та дає можливість оптимізувати маршрути і графіки перевезень [14, с. 25]. Метод порівняння альтернатив дозволяє оцінити ефективність різних маршрутів, видів транспорту або організаційних рішень. Він допомагає визначити найекономічніші та найшвидші варіанти доставки вантажів, що знижує витрати та скорочує час доставки [17, с. 161]. Метод економічного моделювання передбачає створення математичних моделей планування перевезень, прогнозування витрат та прибутку з урахуванням сезонності, зміни обсягів вантажу та інших факторів. Це дозволяє здійснювати стратегічне планування та приймати обґрунтовані управлінські рішення [29, с. 57]. Аналіз втрат продукції оцінює обсяг псування або втрат продукції під час транспортування та економічні наслідки цих втрат. Застосування цього методу дозволяє визначити критичні точки логістичного ланцюга та розробити заходи для зменшення втрат і підвищення ефективності перевезень [13, с. 46].

Отже, оцінка економічної ефективності транспортних послуг у аграрному секторі базується на використанні показників, що характеризують фінансові витрати, продуктивність транспортної системи та якість доставки вантажів. Комплексне застосування методів оцінки, включаючи аналіз собівартості, рентабельності, ефективності використання транспорту, порівняння альтернативних маршрутів та моделювання перевезень, дозволяє зменшити витрати, підвищити рентабельність і забезпечити збереження продукції. Такий підхід сприяє оптимізації логістичних процесів, покращенню планування транспортних операцій та зміцненню економічної стабільності аграрного підприємства.

1.3. Фактори впливу на ефективність вантажоперевезень у сільському господарстві

Ефективність вантажоперевезень у сільському господарстві залежить від багатьох внутрішніх та зовнішніх факторів, які впливають на швидкість, якість та економічну доцільність транспортних операцій. Виявлення та аналіз таких факторів дозволяє аграрним підприємствам оптимізувати логістичні процеси, знизити витрати та забезпечити своєчасне постачання продукції. Вивчення факторів ефективності є ключовим для побудови ефективної системи перевезень, адже сільськогосподарські вантажі мають специфічні характеристики: вони є швидкопсувними, часто розосередженими та сезонними. Врахування цих особливостей під час планування вантажоперевезень сприяє мінімізації втрат продукції та підвищенню конкурентоспроможності підприємства (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Основні фактори, що впливають на ефективність вантажоперевезень у сільському господарстві

Джерело: сформовано на основі [14, с. 22].

Одним із основних факторів є тип транспорту. Вибір між автомобільним, залізничним, водним або мультимодальним транспортом визначає швидкість доставки, транспортні витрати та рівень збереження вантажу. Наприклад, автомобільний транспорт забезпечує гнучкість маршрутів, тоді як залізничний більш економічний на великі відстані [13, с. 120; 14, с. 22]. Велике значення має стан транспортної інфраструктури. Якість доріг, наявність складських і перевантажувальних пунктів безпосередньо впливає на швидкість доставки та витрати на транспортування. Поганий стан інфраструктури може призводити до затримок і збільшення експлуатаційних витрат [5, с. 24; 17, с. 161]. Відстань перевезення також істотно впливає на ефективність транспортних операцій. Довші маршрути збільшують витрати на паливо, час доставки та ризик псування продукції, що особливо критично для швидкопсувних вантажів [13, с. 121]. Сезонні фактори, такі як врожайність, погодні умови та попит, визначають завантаження транспорту і планування перевезень. Пік перевезень часто збігається з сезонним збором врожаю, що вимагає мобілізації додаткових ресурсів [14, с. 25]. Організація логістики включає планування маршрутів, розподіл вантажів і використання сучасних інформаційних систем. Ефективна логістика дозволяє оптимізувати витрати та скоротити час доставки [29, с. 57]. Кваліфікація персоналу має важливе значення для безпеки, своєчасності і ефективності перевезень. Досвід водіїв та логістів допомагає мінімізувати ризики пошкодження вантажу та затримки доставки [13, с. 122]. Не менш значущим є фактор вартості пального та експлуатаційних витрат. Зростання цін на паливо, ремонт та обслуговування транспортних засобів безпосередньо впливає на рентабельність перевезень [5, с. 23]. Важливою складовою є також дотримання законодавчих вимог. Ліцензії, сертифікація, транспортні квоти та митні правила визначають можливість здійснення перевезень і відповідність їх нормативам [11, с. 74; 43, с. 304].

Для системного аналізу та оптимізації перевезень доцільно класифікувати ці фактори за їхньою природою та впливом на логістичний процес (рис. 1.4).

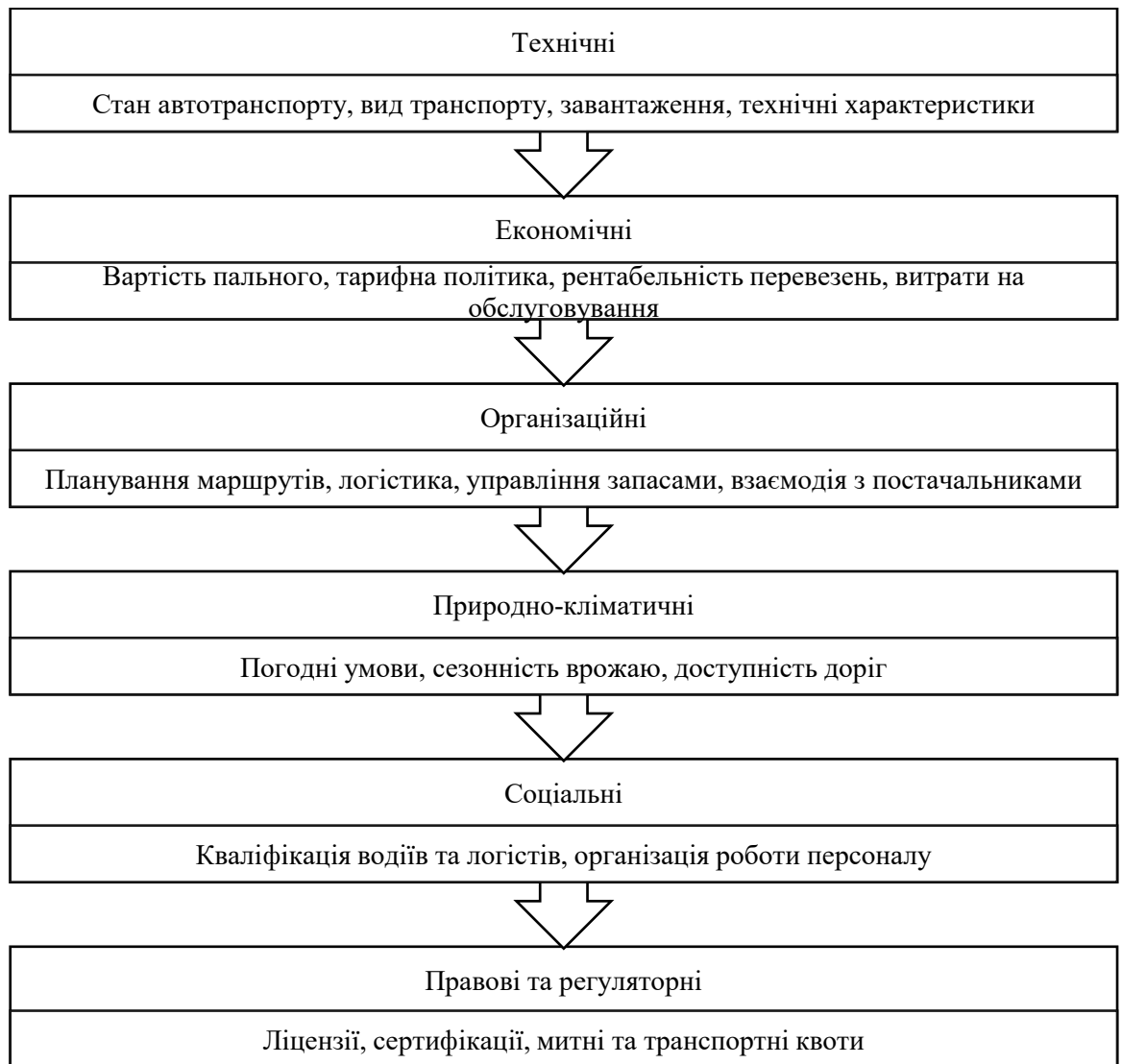

Рис. 1.4. Класифікація факторів впливу на ефективність вантажоперевезень

Джерело: сформовано на основі [29, с. 58].

Класифікація факторів дозволяє виділити пріоритетні напрями управлінських рішень та виявити слабкі ланки у системі транспортування продукції. Це особливо актуально для аграрного сектору, де вантажі мають специфічні властивості: сезонність, швидкопсувність та розпорошеність виробничих і складів. Технічні фактори відображають стан транспортних засобів, їхній тип, технічні характеристики та рівень завантаження. Відповідна технічна оснащеність забезпечує безпечне і своєчасне транспортування вантажів, а її недоліки підвищують ризики пошкодження продукції та затримок [13, с. 120; 29, с. 58]. Економічні фактори включають вартість пального, тарифну

політику, рентабельність перевезень та витрати на обслуговування транспорту. Ефективне управління цими показниками дозволяє зменшити транспортні витрати та підвищити загальну економічну ефективність перевезень [5, с. 22; 14, с. 26].

Організаційні фактори охоплюють планування маршрутів, управління запасами, логістику та взаємодію з постачальниками. Високий рівень організації забезпечує оптимізацію маршрутів і ресурсів, скорочення часу доставки та підвищення надійності ланцюга постачання [29, с. 57; 17, с. 164]. Природно-кліматичні фактори включають погодні умови, сезонність врожаю та доступність доріг. Вони визначають можливість здійснення перевезень, особливо в періоди дощів, снігопадів або пікових аграрних робіт [14, с. 25; 13, с. 121]. Соціальні фактори пов'язані з кваліфікацією водіїв та логістів, а також організацією роботи персоналу. Від професійного рівня працівників залежить безпека, своєчасність та ефективність перевезень [13, с. 122]. Правові та регуляторні фактори включають ліцензії, сертифікації, транспортні квоти та митні правила. Вони визначають законність і можливості виконання перевезень, а порушення нормативів може призвести до штрафів або обмежень на здійснення операцій [11, с. 74; 43, с. 304].

Отже, ефективність вантажоперевезень у сільському господарстві формується під впливом комплексу технічних, економічних, організаційних, природно-кліматичних, соціальних та правових факторів, які визначають швидкість, надійність та економічну доцільність транспортних операцій. Врахування типу транспорту, стану інфраструктури, відстані перевезень, сезонності вантажів, кваліфікації персоналу та вартості пального дозволяє аграрним підприємствам оптимізувати логістичні процеси, мінімізувати втрати продукції та підвищити рентабельність перевезень. Систематична оцінка цих факторів і їх класифікація сприяє формуванню ефективної стратегії управління транспортом, забезпеченню безперебійного постачання продукції та зміцненню конкурентоспроможності підприємства на ринку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ ТА ОЦІНКА ЇХ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «АгроНова»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія АгроНова» є помітним гравцем на українському ринку аграрної продукції та послуг, демонструючи активну позицію з моменту своєї реєстрації. Компанія була заснована 06 липня 2018 року в місті Кропивницький, Кіровоградської області, за адресою: вул. Віктора Чміленка, буд. 35. Юридичний ідентифікатор компанії – код ЄДРПОУ 42286157. Організаційна форма ТОВ забезпечує гнучкість у прийнятті рішень та відповідає вимогам сучасного бізнес-середовища. Зазначений статутний капітал товариства складає 1 000 000 грн, що свідчить про фінансову основу для ведення масштабної діяльності. Керівником підприємства виступає Романенко Станіслав Володимирович, який, разом з Рибченко Іриною Володимирівною (підписант), забезпечує оперативне управління. Основним бенефіціаром та найбільшим засновником із часткою 51% є Гінзеровський Олександр Антонович, що гарантує прозорість структури власності та управління [25; 26].

ТОВ «АгроНова» характеризується високим рівнем диверсифікації діяльності, що є ключовим фактором її стабільного функціонування та адаптації до змін економічних умов. Прозора структура управління сприяє ефективному прийняттю рішень та поступальному розвитку бізнесу. Місія компанії зосереджена на створенні клієнтоорієнтованого сервісу для сільськогосподарських виробників, який охоплює не лише постачання необхідної продукції, але й надання консультаційної та комплексної підтримки на всіх етапах виробничого процесу. Управління підприємством здійснюється

керівництвом, що має багаторічний досвід роботи в аграрній сфері, послуговуючись принципами професіоналізму, інноваційності та командної роботи [25; 26].

Основна діяльність ТОВ «АгроНова» сфокусована на комплексному постачанні продукції для сільського господарства. Асортимент товарів є надзвичайно широким і охоплює критично важливі для аграрного виробництва категорії. До них належать високоякісне насіння сільськогосподарських культур (пшениця, кукурудза, ячмінь, соняшник та спеціалізовані гібриди), які вирізняються високою схожістю та стійкістю до хвороб. Компанія також постачає мінеральні добрива (азотні, фосфорні, калійні), необхідні для підвищення врожайності та покращення якості ґрунтів, а також засоби захисту рослин (пестициди, гербіциди, інсектициди) для ефективного усунення шкідників. Крім того, в асортименті присутнє технічне обладнання (плуги, культиватори, комбайни), що вирізняється високою продуктивністю та економічністю, а також необхідні технічні рідини (масла, охолоджувальні рідини) для запобігання зносу техніки. Зазначена диверсифікація пропозиції дозволяє компанії задовольняти весь спектр потреб аграрія [25; 26].

Цільова аудиторія споживачів ТОВ «АгроНова» є різноплановою, що відображає комплексний підхід компанії до ринку. До основних категорій клієнтів входять малі та середні фермерські господарства, які потребують високоякісного насіння та добрив; великі агрохолдинги, для яких критично важливі значні обсяги продукції та оперативне постачання за конкурентними цінами; аграрні кооперативи та великі державні й приватні агропідприємства, що вимагають гнучких умов та супроводу. Крім безпосередніх виробників, компанія також співпрацює з роздрібними магазинами та виробниками/постачальниками сільгосптехніки, забезпечуючи їх оптовими партіями товарів, запчастинами, маслами та гарантійним обслуговуванням. Такий підхід до цільової аудиторії підтверджує стратегію «АгроНова» як універсального постачальника, здатного формувати пакетні та спеціалізовані пропозиції для різних сегментів аграрного ринку [25; 26].

Аналіз динаміки активів підприємства є важливим інструментом оцінки його фінансового стану та ефективності управління ресурсами (додатки А-В). Динаміка складових активів дозволяє оцінити зміни у структурі та обсягах ресурсів підприємства, визначити напрями підвищення ефективності їх використання та прогнозувати фінансову стійкість (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Динаміка складових активів ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. (тис. грн)

Показники	Станом на 31.12.			Відхилення 2024 до 2022	
	2022	2023	2024	тис. грн	%
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	10	7	1	-9	-90,00
первісна вартість	105	108	108	3	2,86
накопичена амортизація	95	101	107	12	12,63
Незавершені капітальні інвестиції	200	143	145	-55	-27,50
Основні засоби	14780	23801	20831	6051	40,94
первісна вартість	36641	51879	60050	23409	63,89
знос	21861	28078	39219	17358	79,40
Усього за розділом I	14990	23951	20977	5987	39,94
II. Оборотні активи					
Запаси	86077	128431	81339	-4738	-5,50
Виробничі запаси	215	112	178	-37	-17,21
Товари	85861	128319	81161	-4700	-5,47
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	85784	127655	123392	37608	43,84
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	15	89	91	76	506,67
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2893	31	3839	946	32,70
Інша поточна дебіторська заборгованість	64543	98917	166647	102104	158,20
Гроші та їх еквіваленти	2323	8745	28987	26664	1147,83
Рахунки в банках	2323	8745	28987	26664	1147,83
Витрати майбутніх періодів	745	508	468	-277	-37,18
Інші оборотні активи	12046	13981	26422	14376	119,34
Усього за розділом II	254426	378357	431185	176759	69,47
Баланс	269416	402308	452162	182746	67,83

Джерело: сформовано на основі [25; 26].

Аналіз даних показує, що необоротні активи ТОВ «АгроНова» за період 2022-2024 рр. зросли на 39,94%, що свідчить про нарощування довгострокових

ресурсів та активізацію інвестиційної діяльності підприємства. Основні засоби збільшилися на 40,94%, при цьому їх первісна вартість зросла на 63,89%, а знос – на 79,40%, що свідчить про значне амортизаційне навантаження та необхідність подальшого оновлення виробничого обладнання. Нематеріальні активи знизилися на 90%, що пов'язано з вибуттям окремих об'єктів або завершенням терміну їх використання. Незавершені капітальні інвестиції зменшилися на 27,5%, що вказує на завершення частини інвестиційних проєктів та введення їх у виробництво.

У структурі оборотних активів спостерігається істотне збільшення на 69,47%, що відображає активізацію операційної діяльності та нарощування ліквідних ресурсів. Запаси зменшилися на 5,5%, що свідчить про оптимізацію управління матеріальними ресурсами. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги зросла на 43,84%, а інша поточна дебіторська заборгованість – на 158,2%, що свідчить про активізацію продажів та одночасно підвищує потребу у контролі за своєчасним погашенням заборгованості. Особливо помітне зростання грошових коштів та їх еквівалентів на 1147,83%, що забезпечує високу фінансову гнучкість та можливість своєчасного виконання зобов'язань підприємства. Витрати майбутніх періодів знизилися на 37,18%, що свідчить про ефективне планування фінансових потоків.

Аналіз структури та динаміки пасивів підприємства дозволяє оцінити джерела формування його фінансових ресурсів та ступінь залежності від зовнішніх і внутрішніх джерел фінансування. Пасиви відображають фінансові зобов'язання та власний капітал підприємства, визначають його стійкість та здатність забезпечувати реалізацію стратегічних та операційних цілей. Дослідження змін у складі пасивів ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. дає змогу проаналізувати ефективність управління власним капіталом, довгостроковими та поточними зобов'язаннями, а також оцінити фінансову незалежність і ризики, пов'язані з зовнішнім фінансуванням (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка складових пасивів ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. (тис. грн)

Показники	Станом на 31.12.			Відхилення 2024 до 2022	
	2022	2023	2024	тис. грн	%
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1000	1000	1000	0	0,00
Нерозподілений прибуток	144207	114844	154103	9896	6,86
Усього за розділом I	145207	115844	155103	9896	6,82
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Інші довгострокові зобов'язання	1248	4611	3905	2657	212,90
Усього за розділом II	1248	4611	3905	2657	212,90
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	0	0	14550	14550	x
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	21099	62544	44099	23000	109,01
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2347	1637	1398	-949	-40,43
у тому числі з податку на прибуток	2347	1621	1388	-959	-40,86
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	369	53	1	-368	-99,73
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	0	0	9	9	x
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	0	34735	3894	3894	x
Поточні забезпечення	551	613	1074	523	94,92
Інші поточні зобов'язання	98595	182271	228129	129534	131,38
Усього за розділом III	122961	281853	293154	170193	138,41
Баланс	269416	402308	452162	182746	67,83

Джерело: сформовано на основі [25; 26].

Власний капітал підприємства за аналізований період зріс на 6,82%, що відображає помірне збільшення фінансових ресурсів, сформованих за рахунок прибутку компанії. Зареєстрований капітал залишився незмінним, тоді як нерозподілений прибуток збільшився на 6,86%, що свідчить про позитивну динаміку фінансових результатів діяльності та здатність підприємства акумулювати прибуток для подальшого розвитку. Така структура власного капіталу забезпечує певний рівень фінансової незалежності та можливість покриття частини зобов'язань без залучення сторонніх джерел.

Довгострокові зобов'язання зросли більш ніж удвічі – на 212,9%, що пов'язано, ймовірно, із залученням додаткових ресурсів для фінансування капітальних проектів або довгострокових контрактів. Високе зростання

довгострокових зобов'язань свідчить про активну інвестиційну діяльність, проте потребує уваги щодо термінів погашення та впливу на фінансову стійкість підприємства.

Поточні зобов'язання за період зросли на 138,41%, що відображає значне збільшення короткострокової заборгованості та залучення банківських кредитів. Зокрема, підприємство отримало короткострокові кредити на суму 14 550 тис. грн, що дозволило підтримати ліквідність та фінансувати поточні операції. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги зросла на 109,01%, що свідчить про активізацію закупівельної діяльності та можливі зміни в умовах розрахунків з контрагентами. Водночас зменшення поточної кредиторської заборгованості за податками на 40,43% і за розрахунками зі страхуванням на 99,73% вказує на своєчасне виконання зобов'язань перед державою та фондами. Інші поточні зобов'язання зросли на 131,38%, що відображає збільшення фінансових потоків, пов'язаних з операційною діяльністю.

Загалом, баланс ТОВ «АгроНова» за період 2022-2024 рр. зріс на 67,83%, що відповідає динаміці активів і свідчить про зміцнення фінансового стану підприємства. Динаміка пасивів свідчить про ефективне поєднання власних та залучених джерел фінансування, забезпечуючи стійкість підприємства, підтримку ліквідності та можливість реалізації стратегічних та інвестиційних цілей у коротко- та довгостроковій перспективі.

Аналіз основних показників Звіту про фінансові результати ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. дозволяє оцінити ефективність операційної та фінансової діяльності підприємства, а також рівень його прибутковості. Динаміка чистого доходу від реалізації показує стабільне зростання на 26,05% за аналізований період, що відображає розширення обсягів реалізації продукції та послуг (табл. 2.3). Разом з тим, собівартість реалізованої продукції зросла на 31,52%, що призвело до незначного зниження валового прибутку на 1,23% у 2024 р. порівняно з 2022 р. Це свідчить про підвищення витратної частини виробництва та необхідність оптимізації ресурсів.

Таблиця 2.3

Динаміка основних показників Звіту про фінансові результати

ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. (тис. грн)

Показники	Станом на 31.12.			Відхилення 2024 до 2022	
	2022	2023	2024	тис. грн	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	872827	1143338	1100208	227381	26,05
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	727097	994748	956274	229177	31,52
Валовий прибуток	145730	148590	143934	-1796	-1,23
Інші операційні доходи	1048	6905	8627	7579	723,19
Адміністративні витрати	24561	29849	28710	4149	16,89
Витрати на збут	52055	53782	58556	6501	12,49
Інші операційні витрати	1032	1631	10544	9512	921,71
Фінансовий результат від операційної діяльності	69130	70233	54751	-14379	-20,80
Інші доходи	262	81	109	-153	-58,40
Фінансові витрати	540	245	4858	4318	799,63
Інші витрати	2	5	0	-2	-100,00
Фінансовий результат до оподаткування	68850	70064	50002	-18848	-27,38
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-12441	-12698	-10744	1697	-13,64
Чистий прибуток	56409	57366	39258	-17151	-30,40
Елементи операційних витрат					
Матеріальні затрати	12720	14429	13696	976	7,67
Витрати на оплату праці	12157	14428	20035	7878	64,80
Відрахування на соціальні заходи	2430	2879	3889	1459	60,04
Амортизація	8610	7160	11616	3006	34,91
Інші операційні витрати	41730	46098	48442	6712	16,08
Разом операційних витрат	77647	84994	97678	20031	25,80

Джерело: сформовано на основі [25; 26].

Інші операційні доходи підприємства зросли більш ніж у сім разів, досягнувши 8627 тис. грн у 2024 р., що свідчить про активізацію додаткових джерел доходів, не пов'язаних безпосередньо з основною діяльністю. Адміністративні витрати за період збільшилися на 16,89%, а витрати на збут – на 12,49%, що свідчить про відносно збалансоване зростання витрат, пов'язаних з управлінням і реалізацією продукції. Водночас інші операційні витрати зросли

на 921,71%, що значно вплинуло на зниження фінансового результату від операційної діяльності на 20,8%.

Фінансовий результат до оподаткування зменшився на 27,38%, що пояснюється зростанням фінансових витрат на 799,63%, зокрема витрат за банківськими кредитами та іншими залученими фінансовими ресурсами. Витрати з податку на прибуток знизилися на 13,64%, що позитивно вплинуло на фінансовий результат підприємства після оподаткування. Чистий прибуток підприємства за період зменшився на 30,4%, що свідчить про збільшення витрат і одночасне збереження високого рівня реалізації продукції, але підкреслює необхідність оптимізації витрат та підвищення ефективності фінансового менеджменту.

Проведений аналіз елементів операційних витрат показує, що витрати на оплату праці зросли на 64,8%, відрахування на соціальні заходи – на 60,04%, а амортизація збільшилася на 34,91%. Матеріальні затрати зросли на 7,67%, а інші операційні витрати – на 16,08%. Загалом разом операційних витрат зросли на 25,8%, що перевищує темпи зростання доходу, що частково пояснює зниження фінансових результатів підприємства. Така структура витрат свідчить про високий рівень витратної частини діяльності та потребує впровадження ефективних механізмів контролю і планування витрат.

Аналіз коефіцієнтів фінансового стану ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. дозволяє оцінити ліквідність, фінансову стійкість та ефективність використання ресурсів підприємства. Коефіцієнт поточної ліквідності знизився з 2,07 у 2022 р. до 1,47 у 2024 р., що свідчить про зменшення здатності підприємства покривати поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів (табл. 2.4). Незважаючи на це, коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс з 0,02 до 0,10, демонструючи підвищення рівня грошових коштів та їх еквівалентів, які можуть бути використані для негайного погашення зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності знизився на 0,18, що підтверджує потребу в контролі за дебіторською заборгованістю та запасами для підтримки ліквідності на оптимальному рівні.

Динаміка коефіцієнтів фінансового стану ТОВ «АгроНова»

за 2022-2024 рр.

Показники	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абс. відх. 2024 до 2022
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,07	1,34	1,47	-0,6
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,03	0,10	0,08
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,37	0,89	1,19	-0,18
Коефіцієнт автономії	0,54	0,29	0,34	-0,2
Рентабельність активів (ROA), %	20,94	14,26	8,68	-12,26
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	48,21	43,95	28,98	-19,23
Чиста маржа	0,06	0,05	0,04	-0,02
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	9,69	4,84	7,39	-2,3
Коефіцієнт заборгованості	0,46	0,70	0,65	0,19

Джерело: сформовано на основі [25; 26].

Фінансова стійкість підприємства за досліджуваний період значно погіршилася, що відображає коефіцієнт автономії, який знизився з 0,54 до 0,34. Це свідчить про збільшення частки залучених джерел у структурі пасивів, а отже, підвищення фінансового ризику. Коефіцієнт заборгованості зріс до 0,65, що підтверджує підвищення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Ефективність використання активів і власного капіталу знизилася. Рентабельність активів (ROA) впала з 20,94% до 8,68%, а рентабельність власного капіталу (ROE) зменшилася з 48,21% до 28,98%, що свідчить про зниження прибутковості підприємства на одиницю вкладених ресурсів. Чиста маржа скоротилася на 0,02, що відображає менший прибуток на одиницю реалізації продукції та послуг. Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом знизився з 9,69 до 7,39, що вказує на недостатнє забезпечення довгострокових активів власними джерелами та потребує підвищення частки власного капіталу у фінансуванні інвестиційної діяльності.

Загалом, динаміка коефіцієнтів фінансового стану свідчить про зміни в структурі активів та пасивів, що призвели до зниження ліквідності,

прибутковості та фінансової автономії підприємства. Ці показники підкреслюють необхідність удосконалення фінансового менеджменту, оптимізації витрат і активізації управління власним капіталом та оборотними ресурсами для підвищення стійкості та ефективності діяльності ТОВ «АгроНова».

Отже, діяльність ТОВ «АгроНова» характеризується зростанням фінансового потенціалу та інвестиційною активністю, що відображається у збільшенні необоротних та оборотних активів, а також у нарощуванні грошових коштів і дебіторської заборгованості. Одночасно зростання операційних та фінансових витрат вплинуло на зниження чистого прибутку і рентабельності активів та власного капіталу. Таким чином, підприємство зберігає стратегічну стійкість і конкурентоспроможність на аграрному ринку, проте потребує вдосконалення управління фінансовими та операційними ресурсами для забезпечення подальшого сталого розвитку.

2.2. Оцінка стану та структури вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова»

В умовах розвитку ринку сільськогосподарської продукції та послуг ефективна організація транспортних процесів стає визначальним фактором конкурентоспроможності компанії. Вантажоперевезення виступають критично важливою складовою операційної діяльності, адже своєчасна доставка продукції забезпечує виконання контрактних зобов'язань, збереження якості вантажу та оптимізацію витрат на логістику. Динаміка обсягу перевезеного вантажу ТОВ «АгроНова» за період 2022-2024 рр. свідчить про позитивну тенденцію розвитку транспортної діяльності (рис. 2.1).

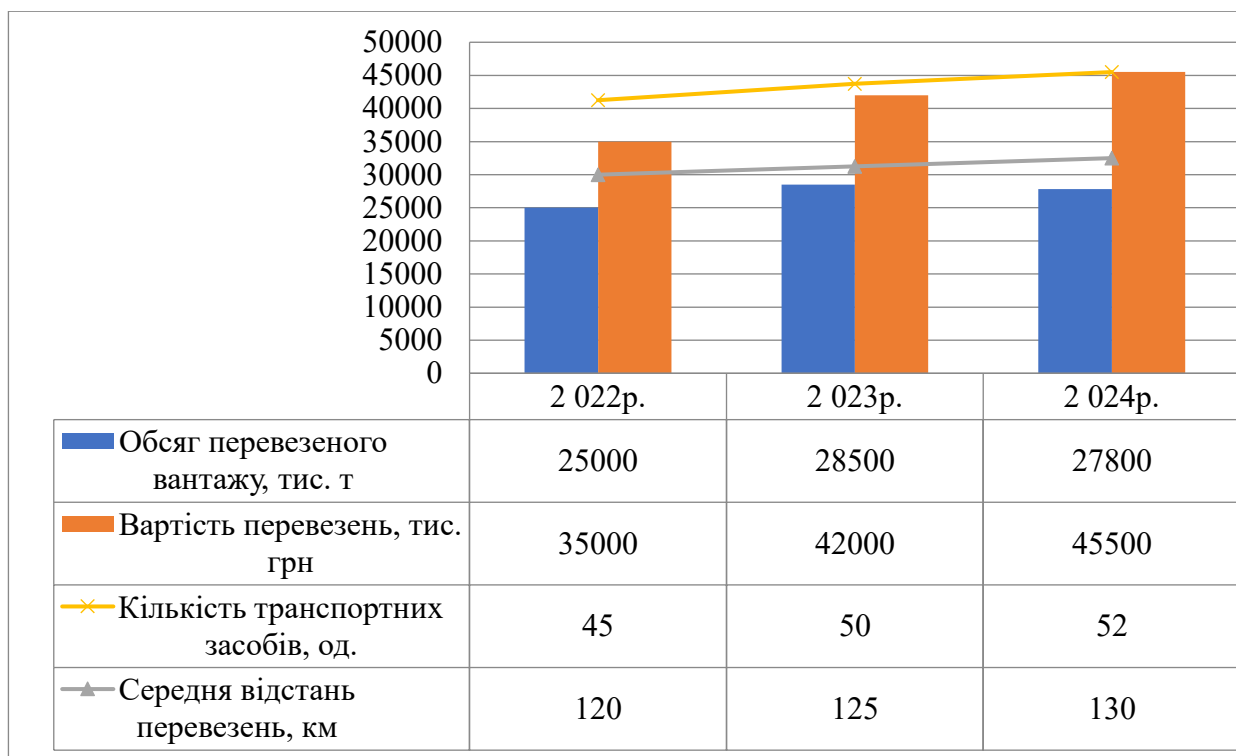

Рис. 2.1. Обсяг та вартість вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр.

Джерело: сформовано на основі внутрішньої документації підприємства.

Так, у 2022 році підприємство перевезло 25000 т вантажу, що до 2024 року зросло до 27800 т, що становить приріст 2800 т або 11,2%. Така динаміка відображає збільшення операційної активності компанії та розширення клієнтської бази, що потребує високої пропускної здатності транспортного парку. Вартість вантажоперевезень за аналізований період зросла значно активніше, ніж обсяг перевезень, і становила 35000 тис. грн у 2022 р. та 45500 тис. грн у 2024 р., що відповідає зростанню на 10500 тис. грн або 30,0%. Відносно більш високий темп зростання вартості перевезень порівняно з обсягом вантажу свідчить про підвищення тарифів на транспортні послуги, збільшення витрат на паливо та експлуатацію техніки, а також про введення додаткових логістичних сервісів, таких як контроль за температурним режимом або страхівка вантажу.

Середня відстань перевезень протягом досліджуваного періоду зросла з 120 км у 2022 р. до 130 км у 2024 р., що становить приріст 8,3%. Це пов'язано як із розширенням географії обслуговування клієнтів, так і з оптимізацією

маршрутів перевезень для досягнення більшої ефективності логістичної системи. Збільшення середньої дистанції перевезень одночасно підвищує вимоги до технічного стану транспортних засобів та планування маршрутів. Кількість транспортних засобів у компанії також продемонструвала позитивну динаміку: від 45 одиниць у 2022 р. до 52 одиниць у 2024 р., що відповідає зростанню на 15,6%. Це свідчить про модернізацію та розширення автопарку для забезпечення збільшених обсягів перевезень, підвищення гнучкості логістичних операцій та зменшення залежності від окремих транспортних одиниць.

Загалом, аналіз динаміки ключових показників вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» свідчить про стабільний розвиток транспортної діяльності підприємства, підвищення її обсягу та вартості, а також поступове розширення транспортного парку та географії обслуговування. Виявлені тенденції дозволяють зробити висновок про необхідність подальшої оптимізації маршрутів та підвищення ефективності використання транспортних ресурсів для забезпечення стійкого функціонування компанії та зниження витрат на логістику.

Дослідження структури вантажоперевезень за видами транспорту є важливим етапом оцінки ефективності логістичної системи підприємства. Вибір транспортних засобів безпосередньо впливає на витрати на перевезення, швидкість доставки, гнучкість логістики та рівень обслуговування клієнтів. Аналіз структури вантажоперевезень дозволяє виявити переважні способи транспортування, оцінити їхню ефективність і визначити резерви для оптимізації транспортної діяльності (рис. 2.2). За даними аналізу, у 2022 році найбільшу частку у структурі вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» займав автомобільний транспорт – 65%. Автомобільні перевезення забезпечують високу гнучкість доставки, можливість швидкого реагування на замовлення клієнтів та доставку «до дверей». Проте за період 2022-2024 рр. частка автомобільного транспорту зменшилася на 3 в. п. і склала 62%, що становить відхилення -4,6%. Це свідчить про поступове зменшення залежності підприємства від автомобільного транспорту та збільшення використання інших видів перевезень.

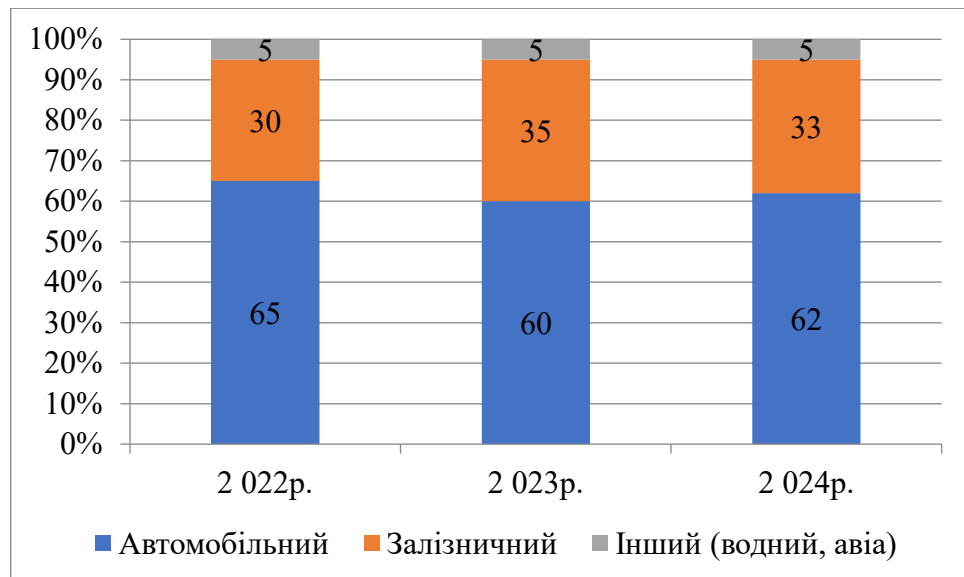

Рис. 2.2. Структура вантажоперевезень за видами транспорту в ТОВ «АгроНова», %

Джерело: сформовано на основі внутрішньої документації підприємства.

Частка залізничного транспорту за досліджуваний період зросла з 30% у 2022 р. до 33% у 2024 р., що відповідає абсолютному приросту 3 в. п. або 10% відносного відхилення. Така тенденція пояснюється економічною доцільністю залізничних перевезень на великі відстані та для перевезення великих обсягів вантажу, що дозволяє оптимізувати транспортні витрати та зменшити навантаження на автомобільний транспорт.

Використання інших видів транспорту (водний, авіа) залишалось стабільним протягом всього періоду і становило 5%. Це свідчить про специфіку діяльності підприємства, де такі види перевезень використовуються лише для окремих специфічних маршрутів або вантажів і не мають суттєвого впливу на загальну структуру вантажоперевезень.

Таким чином, аналіз структури вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» демонструє тенденцію до диверсифікації транспортних засобів: зменшення частки автомобільного транспорту та збільшення залізничного. Це створює передумови для підвищення ефективності логістичної системи підприємства, зниження витрат на перевезення та покращення сервісного обслуговування

клієнтів. Подальший розвиток транспортної стратегії повинен передбачати оптимальний баланс між швидкістю, вартістю та масштабністю перевезень.

Оцінка ефективності використання транспортних засобів є ключовим елементом управління логістичною системою підприємства. Показники ефективності відображають, наскільки оптимально використовуються ресурси транспортного парку, забезпечується повна вантажопідйомність, кількість рейсів та середня вантажомісткість, що безпосередньо впливає на загальні витрати на перевезення та рентабельність транспортної діяльності (рис. 2.3).

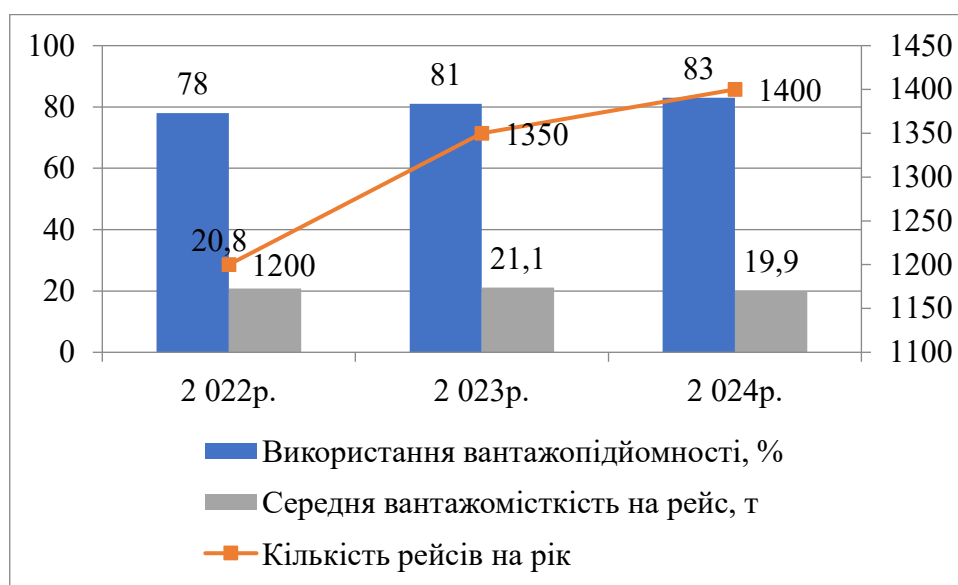

Рис. 2.3. Динаміка показників ефективності використання транспорту
ТОВ «АгроНова»

Джерело: сформовано на основі внутрішньої документації підприємства.

Аналіз даних показує, що використання вантажопідйомності транспортних засобів за період 2022-2024 рр. зросло з 78% до 83%, що відповідає абсолютному приросту 5 п. п. або 6,4% відносного відхилення. Це свідчить про більш раціональне завантаження транспортних одиниць, що дозволяє знизити кількість порожніх рейсів та підвищити економічну ефективність перевезень.

Кількість рейсів на рік зросла з 1200 у 2022 р. до 1400 у 2024 р., що відповідає збільшенню на 200 рейсів або 16,7%. Така тенденція демонструє зростання обсягів перевезень та активізацію транспортної діяльності підприємства. Водночас зростання кількості рейсів потребує ефективного

планування маршрутів і контролю за використанням парку для уникнення надлишкових витрат.

Середня вантажомісткість на рейс за період 2022-2024 рр. знизилася з 20,8 т до 19,9 т, що становить відхилення -0,9 т або -4,3%. Зменшення середньої вантажомісткості на рейс пов'язане з нерівномірністю завантаження, збільшенням кількості невеликих замовлень або необхідністю здійснення доставок за коротшими маршрутами. Цей показник вказує на наявність резервів для підвищення ефективності використання транспорту шляхом оптимізації маршрутизації та пакетування вантажів.

Отже, динаміка показників ефективності використання транспорту ТОВ «АгроНова» демонструє позитивні зміни щодо завантаженості транспортних засобів та зростання кількості рейсів, що сприяє підвищенню операційної ефективності. Водночас зниження середньої вантажомісткості на рейс вказує на потребу в удосконаленні логістичного планування для досягнення максимальної продуктивності транспортного парку та оптимізації витрат на перевезення.

2.3. Аналіз економічної ефективності вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова» та порівняння з середньогалузевими показниками

Економічна ефективність вантажоперевезень є критичним показником діяльності логістичної системи підприємства, оскільки вона відображає співвідношення витрат і результатів транспортної діяльності. Оцінка собівартості перевезень, витрат на кілометр, прибутку та рентабельності дозволяє визначити рівень використання ресурсів, виявити резерви підвищення продуктивності та забезпечити конкурентоспроможність компанії (рис. 2.4).

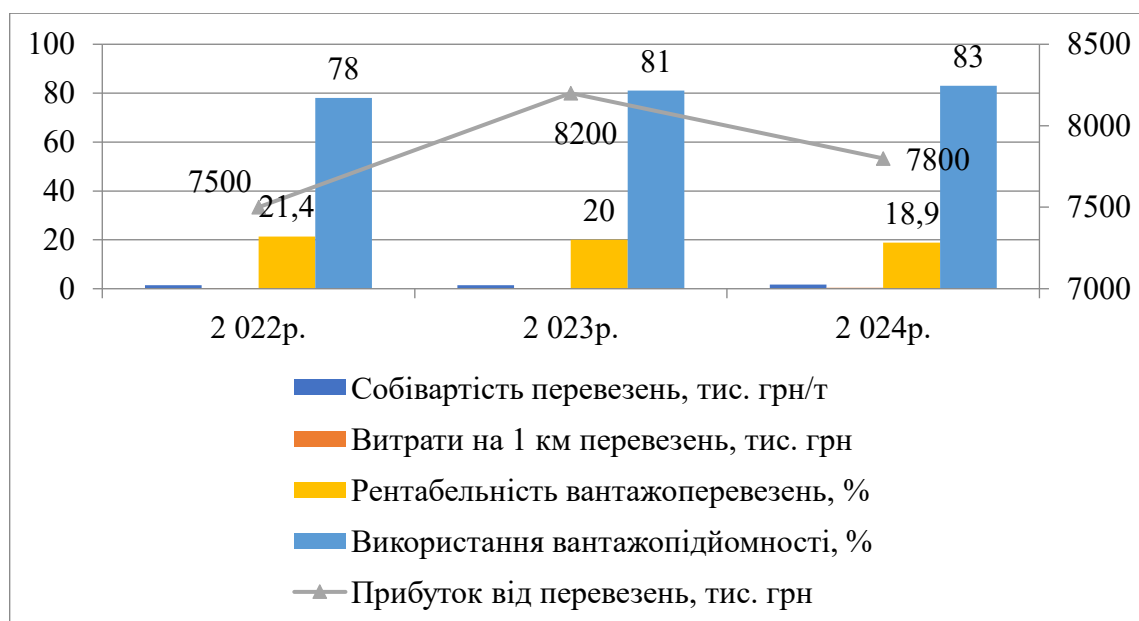

Рис. 2.4. Економічна ефективність вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр.

Джерело: сформовано на основі внутрішньої документації підприємства.

За даними рис. 2.4, собівартість перевезень за період 2022-2024 рр. зростає з 1,40 тис. грн/т до 1,64 тис. грн/т, що відповідає абсолютному приросту 0,24 тис. грн/т або 17,1% відносного відхилення. Підвищення собівартості перевезень обумовлене збільшенням витрат на паливо, обслуговування транспорту або зміною структури вантажів, що перевозяться, і вимагає аналізу можливостей оптимізації витрат. Витрати на 1 км перевезень також демонструють зростання з 0,28 тис. грн до 0,35 тис. грн (+25,0%), що вказує на зростаюче навантаження на транспортні ресурси та необхідність удосконалення маршрутизації і планування рейсів для зниження витрат на кілометр перевезення.

Прибуток від вантажоперевезень за досліджуваний період зріс незначно – з 7500 тис. грн до 7800 тис. грн (+4,0%), що при одночасному зростанні витрат свідчить про зниження рентабельності перевезень. Дійсно, показник рентабельності вантажоперевезень зменшився з 21,4% у 2022 р. до 18,9% у 2024 р., тобто на 2,5 п. п. або -11,7%. Це вказує на необхідність контролю витрат та підвищення ефективності використання транспортного парку. Водночас показник використання вантажопідйомності транспортних засобів підвищився з

78% до 83% (+6,4%), що демонструє певні позитивні зрушення в плануванні та завантаженні рейсів. Зростання цього показника частково компенсує негативний вплив підвищення витрат на рентабельність перевезень.

Порівняння з середньогалузевими показниками (наприклад, собівартість перевезень 1,50 тис. грн/т, рентабельність – 20%) дозволяє зробити висновок, що ТОВ «АгроНова» демонструє трохи вищі витрати та трохи нижчу рентабельність порівняно з середнім рівнем у галузі. Це свідчить про наявність резервів для оптимізації витрат на перевезення, вдосконалення логістичних процесів та більш ефективного використання транспортного парку.

Загалом аналіз показників економічної ефективності вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. виявляє позитивну динаміку використання ресурсів, проте наявні тенденції до зростання витрат і зниження рентабельності потребують розробки заходів щодо оптимізації перевезень та підвищення економічної ефективності діяльності транспортного підрозділу.

Порівняльний аналіз показників економічної ефективності вантажоперевезень підприємства з середньогалузевими значеннями дозволяє оцінити конкурентоспроможність компанії, визначити відхилення від оптимальних норм та виявити потенційні резерви підвищення продуктивності. Таке порівняння є важливим інструментом для управлінських рішень, оскільки дозволяє не лише оцінити внутрішні результати діяльності, а й зіставити їх із тенденціями та стандартами галузі (рис. 2.5). Собівартість перевезень ТОВ «АгроНова» протягом 2022-2024 рр. перевищувала середньогалузевий рівень: у 2022 р. – 1,40 тис. грн/т проти 1,35 тис. грн/т, у 2023 р. – 1,47 тис. грн/т проти 1,38 тис. грн/т, у 2024 р. – 1,64 тис. грн/т проти 1,50 тис. грн/т. Це свідчить про те, що підприємство має певні витратні дисбаланси, які можуть бути пов'язані з особливостями маршрутної мережі, структурою вантажів або технологічними характеристиками транспортного парку.

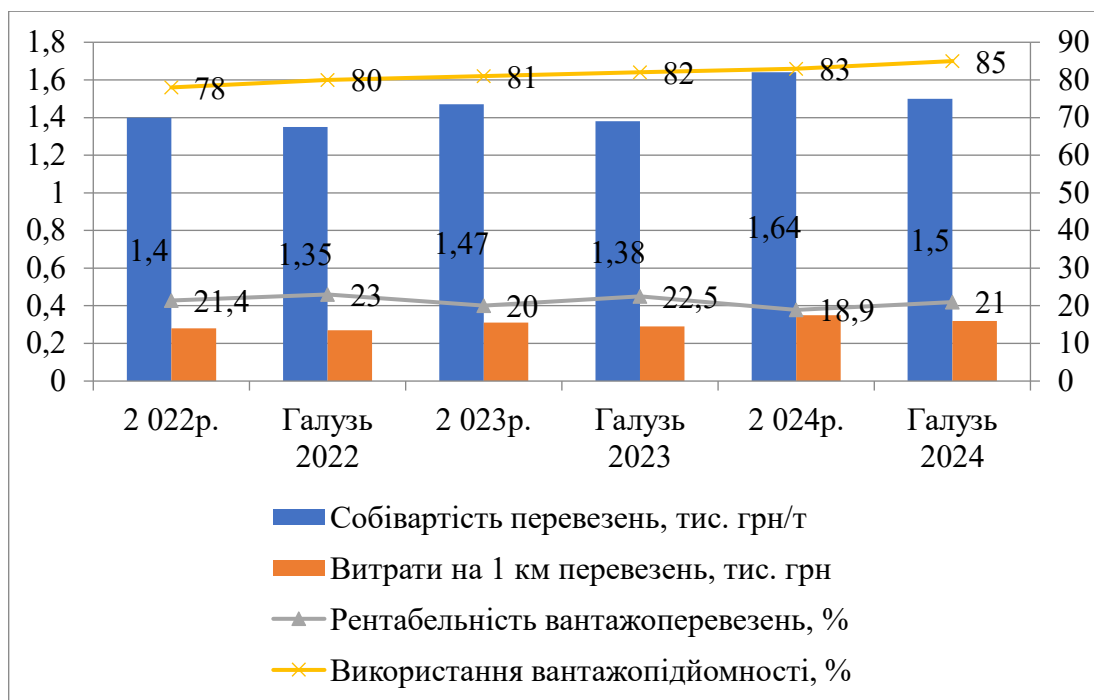

Рис. 2.5. Порівняння показників економічної ефективності ТОВ «АгроНова» з середньогалузевими за 2022-2024 рр.

Джерело: сформовано на основі внутрішньої документації підприємства.

Витрати на 1 км перевезень також були вищими за середньогалузеві показники: у 2024 р. вони склали 0,35 тис. грн проти 0,32 тис. грн у середньому по галузі. Така тенденція вказує на необхідність оптимізації маршрутів, підвищення ефективності використання транспортних засобів та контролю паливних і експлуатаційних витрат. Рентабельність вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» демонструє поступове зниження та відстає від середньогалузевого рівня: у 2022 р. – 21,4% проти 23,0%, у 2023 р. – 20,0% проти 22,5%, у 2024 р. – 18,9% проти 21,0%. Це свідчить про зростаючий тиск витрат на прибутковість перевезень та підкреслює необхідність підвищення економічної ефективності через оптимізацію логістичних процесів і використання ресурсів. Позитивним моментом є збільшення використання вантажопідйомності транспортних засобів: у 2024 р. показник досяг 83%, що лише трохи нижче середньогалузевого рівня (85%). Це свідчить про ефективне завантаження транспорту, однак залишається резерв для додаткового підвищення завантаження та зниження питомих витрат на перевезення. Порівняння з середньогалузевими показниками

дозволяє зробити висновок, що ТОВ «АгроНова» потребує заходів щодо оптимізації витрат та підвищення рентабельності перевезень, при цьому позитивна динаміка використання вантажопідйомності свідчить про наявні резерви для підвищення ефективності логістичної діяльності.

Аналіз структури витрат на вантажоперевезення є ключовим етапом оцінки економічної ефективності транспортної діяльності підприємства. Він дозволяє виявити основні статті витрат, оцінити їх динаміку та визначити резерви зменшення витрат або підвищення продуктивності (рис. 2.6).

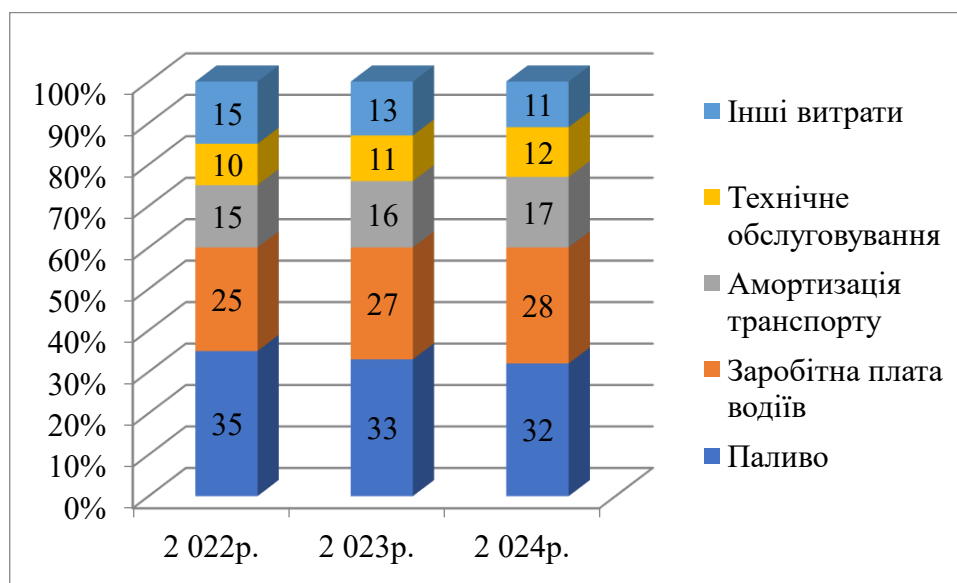

Рис. 2.6. Структура витрат на вантажоперевезення ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр., %

Джерело: сформовано на основі внутрішньої документації підприємства.

За даними рис. 2.6, основною статтею витрат на вантажоперевезення ТОВ «АгроНова» протягом 2022-2024 рр. залишалося паливо. У 2022 р. на нього припадало 35% загальних витрат, у 2023 р. – 33%, а у 2024 р. – 32%, що свідчить про поступове зниження питомої ваги паливних витрат на 8,6%. Це пов'язано із заходами щодо підвищення паливної ефективності, оптимізацією маршрутів або оновленням транспортного парку. Заробітна плата водіїв демонструє зростання питомої ваги у витратах: з 25% у 2022 р. до 28% у 2024 р. (збільшення на 12%). Це пояснюється, ймовірно, ростом чисельності водіїв, підвищенням рівня оплати праці та стимулюючими виплатами, що є фактором підтримки кваліфікації та

мотивації персоналу. Амортизаційні відрахування на транспортний засіб також зросли з 15% у 2022 р. до 17% у 2024 р. (збільшення на 13,3%), що свідчить про часткове оновлення або розширення транспортного парку, а також про підвищення інвестицій у модернізацію обладнання. Витрати на технічне обслуговування демонструють тенденцію зростання: з 10% у 2022 р. до 12% у 2024 р. (збільшення на 20%), що відображає увагу підприємства до підтримання транспортних засобів у належному технічному стані та забезпечення безпеки перевезень. Інші витрати зменшилися з 15% у 2022 р. до 11% у 2024 р. (скорочення на 26,7%), що свідчить про оптимізацію непрофільних витрат та концентрацію ресурсів на основних операційних процесах. Проведений аналіз структури витрат на вантажоперевезення ТОВ «АгроНова» дозволяє виділити ключові фактори, що формують собівартість перевезень, та визначити напрямки для підвищення економічної ефективності: оптимізацію паливних витрат, контроль за рівнем заробітної плати, модернізацію транспортного парку та систематичне технічне обслуговування транспортних засобів.

Отже, проведений аналіз економічної ефективності вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. показав, що незважаючи на певне підвищення використання вантажопідйомності транспортних засобів, спостерігається зростання собівартості перевезень і витрат на кілометр, що призвело до зниження рентабельності порівняно з середньогалузевими показниками. Основними факторами, що вплинули на ефективність, є витрати на паливо, заробітну плату водіїв та амортизацію транспорту. Порівняння з галузевими стандартами дозволяє визначити резерви для оптимізації витрат, удосконалення маршрутної мережі та більш раціонального використання транспортного парку з метою підвищення прибутковості та конкурентоспроможності підприємства.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

3.1. Вдосконалення логістичної системи підприємства та оптимізація маршрутів перевезень

Ефективне функціонування логістичної системи підприємства є ключовим чинником забезпечення своєчасного постачання продукції, оптимізації витрат та підвищення конкурентоспроможності на ринку. Для ТОВ «АгроНова», що здійснює комплексне постачання продукції для сільськогосподарських виробників, особливе значення має організація транспорту, планування маршрутів, управління складськими запасами та контроль за виконанням замовлень. На сучасному етапі розвитку ринку аграрної продукції підвищується потреба у впровадженні інноваційних логістичних рішень, що дозволяють скоротити витрати, підвищити оперативність доставки та забезпечити ефективне використання ресурсів (табл. 3.1).

Першим напрямом вдосконалення логістичної системи є управління транспортом. На теперішньому етапі підприємство не має інтегрованої системи контролю маршрутів, що обмежує можливості моніторингу руху вантажів і точності доставки. Впровадження GPS-моніторингу та автоматизованої системи планування маршрутів дозволить зменшити витрати на паливо на 10–15%, підвищити точність доставки та забезпечити оперативний контроль транспортних засобів.

Другим важливим аспектом є планування маршрутів перевезень. Зараз маршрути формуються вручну, що часто призводить до перевитрат часу та палива. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для оптимізації маршрутів з урахуванням часу, відстані та навантаження дозволить

скоротити час доставки на 15% і знизити витрати на пробіг, що підвищить загальну ефективність транспортного процесу.

Таблиця 3.1

Основні напрями вдосконалення логістичної системи ТОВ «АгроНова»

Напря́м вдосконалення	Поточний стан	Пропозиції щодо вдосконалення	Очікуваний ефект
1	2	3	4
Управління транспортом	Відсутня система контролю маршрутів	Впровадження GPS-моніторингу транспорту та автоматизованої системи планування маршрутів	Зменшення витрат на паливо на 10–15%, підвищення точності доставки
Планування маршрутів	Ручне планування	Використання спеціалізованого ПЗ для оптимізації маршрутів з урахуванням часу, відстані, навантаження	Скорочення часу доставки на 15%, зниження витрат на пробіг

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
Складська логістика	Часткова автоматизація	Впровадження WMS (Warehouse Management System)	Зменшення часу обробки вантажів на 20%, зниження втрат та браку
Управління запасами	Відсутній прогноз потреб	Використання прогнозування попиту та системи JIT	Зниження надлишкових запасів на 10%, оптимізація використання оборотних коштів
Контроль за виконанням	Відсутній інтегрований облік	Створення єдиної бази даних для відстеження маршрутів та вантажів	Підвищення прозорості та своєчасності звітності

Джерело: розроблено автором.

Складська логістика є наступним ключовим елементом системи. Часткова автоматизація обробки вантажів не забезпечує оптимального контролю запасів і часу обробки. Впровадження WMS (Warehouse Management System) дозволить скоротити час обробки вантажів на 20%, знизити втрати та брак продукції, а також підвищити точність виконання замовлень.

Управління запасами на підприємстві здійснюється без прогнозування потреб, що призводить до накопичення надлишкових матеріальних ресурсів та неефективного використання оборотних коштів. Використання прогнозування

попиту та системи JIT (Just-In-Time) дозволить знизити надлишкові запаси на 10% і оптимізувати використання фінансових ресурсів, забезпечуючи своєчасне постачання необхідної продукції.

Контроль за виконанням замовлень на даний момент здійснюється без інтегрованого обліку, що ускладнює моніторинг ефективності логістичних процесів. Створення єдиної бази даних для відстеження маршрутів та вантажів підвищить прозорість і своєчасність звітності, забезпечить оперативне управління логістикою та дозволить своєчасно реагувати на зміни у процесі доставки.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів з вдосконалення логістичної системи та оптимізації маршрутів перевезень дозволить ТОВ «АгроНова» підвищити ефективність управління транспортом та складськими процесами, скоротити витрати, забезпечити своєчасність доставки продукції та зміцнити конкурентні позиції на аграрному ринку.

Оптимізація маршрутів перевезень є одним із ключових елементів підвищення ефективності логістичної системи підприємства. В умовах зростаючого попиту на продукцію та необхідності скорочення операційних витрат важливим завданням стає забезпечення раціонального використання транспортних ресурсів, скорочення часу доставки та мінімізація витрат на паливо. Для ТОВ «АгроНова» аналіз показників транспортної діяльності за 2022-2024 рр. дозволяє виявити резерви підвищення ефективності маршрутів і оцінити очікуваний економічний та операційний ефект від впровадження заходів оптимізації. Табл. 3.2 демонструє динаміку основних показників маршрутної мережі підприємства за три роки та очікуваний ефект після впровадження оптимізаційних заходів. Показник «кількість маршрутів» характеризує загальну кількість організованих перевезень за певний період. Спостерігається зростання кількості маршрутів з 120 у 2022 р. до 140 у 2024 р., що обумовлено розширенням клієнтської бази та території обслуговування.

Таблиця 3.2

Оптимізація маршрутів перевезень ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр.

Показники	2022	2023	2024	Очікуваний ефект після оптимізації
Кількість маршрутів	120	135	140	Зменшення на 10–15 маршрутів за рахунок оптимізації
Середня відстань маршруту, км	250	260	255	Скорочення на 12–15 км за маршрут
Середній час доставки, год	8,5	8,7	8,2	Зменшення часу доставки на 1–1,5 год
Витрати на паливо, тис. грн	3500	3900	3850	Зниження витрат на 10–12%
Використання вантажопідйомності, %	78	81	83	Зростання ефективності завантаження на 5–7%

Джерело: розроблено автором.

Впровадження оптимізації дозволить скоротити кількість маршрутів на 10–15 одиниць, що зменшить навантаження на транспортні засоби та знизить операційні витрати. Середня відстань маршруту у 2022-2024 рр. коливалася в межах 250–260 км. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для планування маршрутів дозволить скоротити відстань на 12–15 км за маршрут, що сприятиме економії пального та підвищенню продуктивності праці водіїв. Середній час доставки демонструє тенденцію до незначного зростання у 2023 р. до 8,7 год, проте за рахунок оптимізації маршрутизації очікується його скорочення на 1–1,5 години. Це дозволить прискорити обслуговування клієнтів, підвищити задоволеність замовників і ефективність використання транспорту. Витрати на паливо є одним із основних складових транспортних витрат підприємства. За 2022-2024 рр. вони збільшилися з 3,5 млн грн до 3,85 млн грн. Оптимізація маршрутів і використання ефективних схем планування передбачає зниження витрат на 10–12%, що матиме прямий позитивний вплив на фінансові результати компанії. Показник використання вантажопідйомності характеризує ефективність завантаження транспортних засобів. Зростання цього показника з 78% у 2022 р. до 83% у 2024 р. відображає підвищення ефективності використання ресурсів. Впровадження оптимізаційних заходів дозволить збільшити ефективність завантаження ще на 5–7%, що сприятиме економії палива та скороченню непотрібних рейсів. Таким чином, реалізація

запропонованих заходів щодо оптимізації маршрутів перевезень ТОВ «АгроНова» забезпечить комплексне підвищення ефективності транспортної діяльності, скорочення витрат на логістику, підвищення продуктивності та оптимальне використання ресурсів підприємства.

Аналіз економічної ефективності транспортних маршрутів підприємства є ключовим елементом оцінки результативності впроваджених заходів оптимізації логістики. Для ТОВ «АгроНова» проведене порівняння показників до та після оптимізації маршрутів дозволяє оцінити реальний економічний ефект від впровадження нових технологій планування, використання GPS-моніторингу, програмного забезпечення для оптимізації маршрутів та підвищення ефективності завантаження транспортних засобів. Табл. 3.3 відображає вплив оптимізації маршрутів на основні економічні показники транспортної діяльності підприємства.

Таблиця 3.3

Порівняння економічної ефективності маршрутів до та після оптимізації

Показники	До оптимізації	Після оптимізації	Зміна	% зміни
Витрати на 1 км перевезень, грн	28	24	-4	-14,3
Витрати на 1 т вантажу, грн	1,64	1,45	-0,19	-11,6
Середній час доставки, год	8,2	7,0	-1,2	-14,6
Рентабельність перевезень, %	18,9	21,5	2,6	13,8
Використання вантажопідйомності, %	83	90	7	8,4

Джерело: розроблено автором.

Показник «витрати на 1 км перевезень» зменшився з 28 грн до 24 грн, що становить скорочення на 14,3%. Це свідчить про більш раціональне планування маршрутів та економію палива, а також про зниження непотрібних пробігів, що безпосередньо зменшує експлуатаційні витрати. Витрати на 1 тону вантажу також знизилися з 1,64 грн до 1,45 грн, або на 11,6%. Це покращення обумовлено більш ефективним використанням вантажопідйомності транспортних засобів, що дозволяє перевозити більші обсяги за той самий час і з меншими витратами. Середній час доставки скоротився на 1,2 години (з 8,2 до 7,0 год), що становить

14,6% зменшення. Це результат оптимізації маршрутів із урахуванням часу, відстані та завантаженості транспортних засобів, що дозволяє прискорити обслуговування клієнтів і підвищити оперативність логістичних процесів. Рентабельність перевезень підвищилася з 18,9% до 21,5%, або на 13,8%. Зростання рентабельності свідчить про те, що оптимізаційні заходи дозволяють не лише скоротити витрати, але й покращити фінансові результати підприємства, забезпечуючи більш ефективне використання ресурсів. Використання вантажопідйомності збільшилося на 7 відсоткових пунктів, з 83% до 90%, що свідчить про підвищення ефективності завантаження транспортних засобів і, як наслідок, скорочення кількості рейсів, необхідних для перевезення певного обсягу вантажів. Зменшення витрат на перевезення, скорочення часу доставки та підвищення рентабельності дозволяють підприємству підвищити конкурентоспроможність та ефективність логістичної системи в цілому.

3.2. Підвищення рівня технічного забезпечення та оновлення транспортного парку

Ефективність транспортної діяльності підприємства значною мірою залежить від технічного стану та сучасності його транспортного парку. Для ТОВ «АгроНова» аналіз стану автотранспорту за 2022-2024 рр. показує потребу у модернізації та оновленні рухомого складу, впровадженні нових технологій контролю та підвищенні безпеки перевезень. Підвищення рівня технічного забезпечення спрямоване на зменшення експлуатаційних витрат, підвищення надійності та швидкості доставки вантажів, а також оптимізацію використання ресурсів підприємства. Табл. 3.4 відображає стан транспортного парку ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. Кількість вантажних автомобілів збільшилася з 45 до 50 одиниць, що забезпечило приріст на 11,1%. Однак середній вік автомобілів зріс з 8 до 10 років (на 25%), що свідчить про потребу у заміні старих транспортних засобів для підтримання надійності та безпеки перевезень.

Таблиця 3.4

Стан транспортного парку ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр.

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024 до 2022	% зміни
Кількість вантажних автомобілів	45	48	50	5	11,1
Середній вік автомобілів, роки	8	9	10	2	25,0
Середня вантажопідйомність, т	7,5	7,6	7,8	0,3	4,0
Пробіг автотранспорту, тис. км	320	340	355	35	10,9
Коефіцієнт використання транспорту, %	82	84	85	3	3,7

Джерело: розроблено автором.

Середня вантажопідйомність автотранспорту зросла незначно – на 0,3 т (4%), а пробіг автомобілів збільшився на 35 тис. км (10,9%), що потребує підвищеної уваги до технічного обслуговування. Коефіцієнт використання транспорту покращився на 3,7%, що відображає певне підвищення ефективності, але існують резерви для подальшого зростання. Таблиця 3.5 демонструє плани оновлення та модернізації транспортного парку підприємства. Передбачено закупівлю 10 нових вантажних автомобілів із високою вантажопідйомністю, що дозволить зменшити витрати на ремонт на 20% та підвищити надійність перевезень. Модернізація техніки шляхом впровадження телематики та систем моніторингу транспортних засобів сприятиме контролю маршрутів і скороченню пробігу на 10–15%. Запровадження регламентованого технічного обслуговування та автоматизованого обліку зменшить простої транспорту на 15% і продовжить строк експлуатації автомобілів. Підвищення безпеки за рахунок встановлення систем ABS, тахографів та камер дозволить знизити аварійність і витрати на страхування на 10–12%. Крім того, поступова заміна старих двигунів на транспорт із стандартом Євро-6 забезпечить зменшення шкідливих викидів і відповідність екологічним нормам.

Підвищення ефективності вантажоперевезень у сучасних логістичних системах неможливе без оновлення та модернізації транспортного парку. Старі транспортні засоби характеризуються високими витратами на ремонт, низькою надійністю та обмеженою екологічністю, що створює додаткові ризики та збільшує собівартість перевезень. У зв'язку з цим ТОВ «АгроНова» планує

комплекс заходів щодо модернізації автопарку, впровадження сучасних технологій моніторингу та забезпечення безпеки і екологічності перевезень. Такий підхід дозволяє підвищити ефективність використання ресурсів, скоротити витрати та забезпечити конкурентоспроможність компанії на ринку логістичних послуг (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Плани оновлення та модернізації транспортного парку ТОВ «АгроНова»

Напрямок оновлення	Поточний стан	Заплановані заходи	Очікуваний ефект
Оновлення автопарку	Старі вантажівки середнім віком 10 років	Закупівля 10 нових вантажних автомобілів із високою вантажопідйомністю	Зменшення витрат на ремонт на 20%, підвищення надійності перевезень
Модернізація техніки	Часткове оснащення GPS	Впровадження телематики та систем моніторингу транспорту	Підвищення контролю маршрутів, скорочення пробігу на 10–15%
Технічне обслуговування	Планове, не повністю автоматизоване	Впровадження регламентованого ТО та автоматизованого обліку обслуговування	Зменшення простоїв транспорту на 15%, продовження строку експлуатації
Підвищення безпеки	Базові системи безпеки	Встановлення систем ABS, тахографів, камер	Зниження аварійності та витрат на страхування на 10–12%
Екологічність	Старі двигуни	Поступова заміна на транспорт з двигунами Євро-6	Зменшення шкідливих викидів, відповідність екологічним нормам

Джерело: розроблено автором.

Поточний парк ТОВ «АгроНова» включає вантажні автомобілі середнім віком 10 років, що негативно впливає на надійність перевезень та обсяг витрат на ремонт. Запланована закупівля 10 нових вантажних автомобілів із високою вантажопідйомністю дозволить зменшити витрати на ремонт на 20% та підвищити надійність перевезень. Оновлення автопарку сприятиме більш стабільному функціонуванню логістичної системи та скороченню простоїв через поломки.

Поточне оснащення автопарку GPS-системами є частковим, що обмежує контроль за маршрутами і ефективність логістики. Впровадження телематики та систем моніторингу транспорту забезпечить повний контроль руху автотранспорту, скоротить пробіг на 10–15% та сприятиме оптимізації маршрутів, що зменшить витрати пального та часу доставки.

Сучасне планове обслуговування автотранспорту проводиться без автоматизації, що призводить до простоїв та підвищених витрат на ремонт. Впровадження регламентованого ТО із автоматизованим обліком обслуговування дозволить зменшити простої транспорту на 15% та продовжити строк експлуатації транспортних засобів, що забезпечить більш ефективне використання парку.

Наявні базові системи безпеки не дозволяють повністю контролювати ризики аварій і псування вантажів. Встановлення систем ABS, тахографів та камер забезпечить зниження аварійності та витрат на страхування на 10–12%, підвищуючи безпеку перевезень і захист вантажів.

Старі двигуни транспортних засобів негативно впливають на навколишнє середовище і не відповідають сучасним екологічним нормам. Поступова заміна автомобілів на транспорт із двигунами Євро-6 дозволить зменшити шкідливі викиди та забезпечити відповідність екологічним стандартам, що особливо важливо для підтримки позитивного іміджу компанії та дотримання законодавчих вимог. Реалізація зазначених заходів комплексно підвищує технічний рівень транспортного парку ТОВ «АгроНова», знижує експлуатаційні витрати, покращує безпеку та екологічні показники, що є основою для підвищення загальної ефективності вантажоперевезень.

Оцінка економічної ефективності оновлення транспортного парку є важливим етапом управління логістичною системою підприємства. Впровадження нових транспортних засобів, модернізація існуючої техніки та оптимізація технічного обслуговування безпосередньо впливають на витрати на перевезення, продуктивність автопарку та рентабельність вантажоперевезень. Аналіз показників до та після оновлення дозволяє кількісно оцінити ефект від

реалізації запланованих заходів та обґрунтувати їх економічну доцільність (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Економічна ефективність оновлення транспортного парку

Показники	До оновлення	Після оновлення	Зміна	% зміни
Витрати на ремонт, тис. грн/рік	1 250	1 000	-250	-20
Витрати на паливо, тис. грн/рік	5 200	4 700	-500	-9,6
Середній час доставки, год	8,2	7,3	-0,9	-11,0
Коефіцієнт використання транспорту, %	85	92	7	8,2
Рентабельність перевезень, %	18,5	21,0	2,5	13,5

Джерело: розроблено автором.

До оновлення автопарк ТОВ «АгроНова» характеризувався високим рівнем витрат на ремонт – 1250 тис. грн на рік. Після закупівлі нових вантажних автомобілів та модернізації техніки витрати зменшились на 250 тис. грн, що складає 20% економії. Це зниження обумовлене меншою частотою поломок та підвищеною надійністю сучасного транспорту. Використання сучасних вантажівок із економічними двигунами та оптимізація маршрутів дозволили скоротити витрати на паливо на 500 тис. грн на рік, або на 9,6%. Економія пального безпосередньо підвищує ефективність логістичних операцій і знижує собівартість перевезень. Завдяки оптимізації маршрутів, впровадженню телематики та більш надійним транспортним засобам середній час доставки зменшився на 0,9 години, або на 11%. Це підвищує швидкість обслуговування клієнтів і дозволяє здійснювати більшу кількість рейсів за однаковий проміжок часу, підвищуючи оборотність автопарку. Після оновлення парку підвищився коефіцієнт використання транспорту з 85% до 92%, що свідчить про більш ефективне завантаження автомобілів і раціональне використання ресурсів компанії. У результаті комплексного оновлення та модернізації транспортного парку рентабельність вантажоперевезень підвищилась на 2,5 процентних пункти (13,5%), досягнувши 21%. Це підтверджує економічну доцільність заходів та їх позитивний вплив на фінансові показники підприємства.

Отже, проведені заходи з оновлення та модернізації транспортного парку ТОВ «АгроНова» забезпечили істотне зниження експлуатаційних витрат, скорочення часу доставки, підвищення ефективності використання автотранспорту та зростання рентабельності перевезень, що підтверджує їх економічну ефективність.

3.3. Економічне обґрунтування запропонованих шляхів підвищення ефективності вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова»

Підвищення ефективності вантажоперевезень є ключовим елементом логістичної стратегії підприємства, оскільки безпосередньо впливає на витрати, швидкість доставки та рентабельність транспортної діяльності. Для ТОВ «АгроНова» аналіз стану перевезень показав наявність резервів у плануванні маршрутів, завантаженні транспортних засобів, організації технічного обслуговування та контролі за безпекою. Економічне обґрунтування запропонованих заходів дозволяє визначити очікуваний ефект та оцінити доцільність впровадження інноваційних рішень у сфері логістики. Табл. 3.7 систематизує основні напрями підвищення ефективності вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова».

Оптимізація маршрутів є одним із пріоритетних заходів. Поточні маршрути не оптимізовані, що призводить до перевитрат пального та збільшення часу доставки. Впровадження систем GPS та автоматизованого маршрутного планування дозволить скоротити пробіг на 10–15%, що безпосередньо вплине на економію пального та зменшення експлуатаційних витрат транспортного парку. Підвищення завантаження транспортних засобів також має суттєвий економічний ефект. Середня завантаженість вантажівок на рівні 75% не забезпечує максимальну продуктивність перевезень. Впровадження пакетного планування та оптимізації вантажів дозволить збільшити завантаженість до 90%, що підвищить продуктивність транспорту та зменшить кількість необхідних рейсів, тим самим знижуючи витрати на паливо та амортизацію.

Таблиця 3.7

Запропоновані заходи щодо підвищення ефективності вантажоперевезень

Напрямок підвищення ефективності	Поточний стан	Запропоновані заходи	Очікуваний ефект
Оптимізація маршрутів	Маршрути не оптимізовані, перевитрати палива	Використання систем GPS і маршрутного планування	Скорочення пробігу на 10–15%, економія пального
Підвищення завантаження транспортних засобів	Середня завантаженість – 75%	Пакедне планування перевезень та оптимізація вантажів	Збільшення завантаженості до 90%, підвищення продуктивності
Скорочення часу простою	Прості через ТО та очікування завантаження	Впровадження регламентованого ТО, узгодження графіків	Зменшення простоїв на 20–25%, підвищення оборотності транспорту
Зменшення витрат на паливо	Високі витрати на дизель	Використання сучасних вантажівок з економічними двигунами	Зниження витрат на паливо на 8–10%
Підвищення безпеки перевезень	Високий ризик аварій та псування вантажу	Встановлення систем контролю швидкості, тахографів, камер	Зниження аварійності та втрат вантажу на 10–12%

Джерело: розроблено автором.

Скорочення часу простою є важливим аспектом ефективного використання транспортних засобів. Прості через технічне обслуговування та очікування завантаження призводять до зниження оборотності парку. Впровадження регламентованого ТО та узгодження графіків завантаження дозволяє зменшити простої на 20–25%, що забезпечує більш рівномірне завантаження транспорту та підвищує швидкість обігу вантажів. Зменшення витрат на паливо досягається не лише шляхом оптимізації маршрутів, але й оновленням техніки. Використання сучасних вантажівок із економічними двигунами дозволяє скоротити витрати на паливо на 8–10%, що безпосередньо підвищує економічну ефективність перевезень.

Підвищення безпеки перевезень зменшує ризики аварій, псування вантажу та витрат на страхування. Встановлення систем контролю швидкості, тахографів та камер дозволяє знизити аварійність і втрати вантажу на 10–12%, що сприяє

збереженню ресурсів і підтримці стабільного рівня обслуговування клієнтів. Таким чином, комплексне впровадження запропонованих заходів у ТОВ «АгроНова» забезпечує значне підвищення ефективності вантажоперевезень, зменшує витрати, скорочує час доставки, підвищує безпеку та сприяє оптимальному використанню транспортних ресурсів.

Впровадження комплексних заходів щодо оптимізації логістичної системи та оновлення транспортного парку є важливим інструментом підвищення ефективності вантажоперевезень. Економічне обґрунтування очікуваного ефекту дозволяє оцінити доцільність вкладень у модернізацію транспортної інфраструктури та впровадження інноваційних рішень у сфері логістики. Для ТОВ «АгроНова» оцінка результатів передбачає аналіз впливу запропонованих заходів на витрати, час доставки, пробіг транспортних засобів та рентабельність перевезень. Табл. 3.8 демонструє очікуваний економічний ефект від впровадження комплексу заходів у сфері вантажоперевезень ТОВ «АгроНова».

Таблиця 3.8

Очікуваний економічний ефект від впровадження заходів

Показники	Поточний стан	Після впровадження заходів	Економічний ефект	% зміни
Витрати на паливо, тис. грн	4700	4250	450	-9,6
Витрати на ремонт і ТО, тис. грн	1000	850	150	-15,0
Середній час доставки, год	7,3	6,5	0,8	-11,0
Пробіг транспортних засобів, тис. км	355	320	35	-9,9
Рентабельність перевезень, %	21,0	24,0	3,0	14,3

Джерело: розроблено автором.

Витрати на паливо після впровадження заходів планується зменшити з 4700 тис. грн до 4250 тис. грн, що забезпечує економію 450 тис. грн або 9,6%. Це досягається за рахунок оптимізації маршрутів, підвищення завантаженості транспортних засобів та використання сучасних економічних вантажівок. Витрати на ремонт і технічне обслуговування (ТО) скорочуються з 1000 тис. грн до 850 тис. грн, що становить економію 150 тис. грн (15%). Це результат

оновлення транспортного парку, впровадження регламентованого ТО та автоматизованого обліку обслуговування. Такий підхід дозволяє зменшити простої техніки та продовжити строк експлуатації транспортних засобів. Середній час доставки зменшується на 0,8 години, або на 11%, що сприяє підвищенню оперативності обслуговування клієнтів і підвищенню оборотності вантажів. Зменшення часу доставки досягається завдяки оптимізації маршрутів, регламентованому ТО та більш ефективному плануванню завантажень. Пробіг транспортних засобів скорочується на 35 тис. км (9,9%), що відображає більш раціональне використання парку та зниження експлуатаційних витрат. Рентабельність перевезень підвищується з 21,0% до 24,0%, тобто на 14,3%, що є комплексним результатом зниження витрат на паливо та ремонт, скорочення часу доставки та підвищення ефективності використання транспортних ресурсів. Комплексне впровадження запропонованих заходів у ТОВ «АгроНова» дозволяє досягти значного економічного ефекту, підвищити продуктивність і рентабельність перевезень, а також забезпечити більш ефективне використання ресурсів транспортного парку.

Для оцінки ефективності заходів щодо підвищення продуктивності вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова» важливим є порівняння отриманих результатів із середньогалузевими показниками. Такий підхід дозволяє не лише визначити внутрішній економічний ефект від впроваджених заходів, але й оцінити конкурентоспроможність підприємства на ринку логістичних послуг. Порівняльний аналіз демонструє, наскільки впроваджені оптимізаційні та модернізаційні рішення перевищують галузеві стандарти та сприяють підвищенню ефективності використання ресурсів. Табл. 3.9 відображає порівняння ключових економічних показників ТОВ «АгроНова» до та після впровадження заходів із середньогалузевими значеннями.

Витрати на паливо після оптимізації знизилися до 4250 тис. грн, що є нижчим за середньогалузевий рівень 4300 тис. грн. Це свідчить про ефективніше використання пального та впровадження раціонального планування маршрутів, підвищення завантаженості транспортних засобів і застосування сучасних

економічних двигунів. Пробіг автотранспорту скоротився до 320 тис. км проти середньогалузевих 330 тис. км, що підтверджує економію ресурсів і оптимізацію маршрутів. Зменшення пробігу також сприяє зниженню експлуатаційних витрат і скороченню часу доставки.

Таблиця 3.9

Порівняння економічного ефекту впровадження заходів із середньогалузевими показниками

Показники	Поточний стан ТОВ «АгроНова»	Після впровадження	Середньогалузевий рівень	Висновок
Витрати на паливо, тис. грн	4700	4250	4300	Ефективніше за середньогалузевий показник
Пробіг автотранспорту, тис. км	355	320	330	Досягнуто економії ресурсів
Середня завантаженість, %	75	90	85	Перевищено середньогалузевий рівень
Середній час доставки, год	7,3	6,5	6,8	Підвищено швидкість перевезень
Рентабельність перевезень, %	21,0	24,0	22,5	Вища за середньогалузеву рентабельність

Джерело: розроблено автором.

Середня завантаженість транспортних засобів після впровадження заходів досягла 90%, що перевищує середньогалузевий рівень 85%. Це свідчить про підвищення ефективності використання вантажопідйомності автопарку та зростання продуктивності перевезень. Середній час доставки знизився до 6,5 годин, що є швидшим за середньогалузевий показник 6,8 годин. Такий результат забезпечує більш оперативне обслуговування клієнтів і підвищує конкурентні переваги підприємства. Рентабельність перевезень зросла до 24%, перевищивши середньогалузевий рівень 22,5%. Це підтверджує економічну доцільність заходів і свідчить про підвищення прибутковості діяльності компанії.

Отже, порівняльний аналіз показує, що впроваджені заходи щодо оптимізації маршрутів, підвищення завантаженості, модернізації транспортного парку та скорочення витрат забезпечують значний економічний ефект і перевищують середньогалузеві стандарти, підвищуючи конкурентоспроможність ТОВ «АгроНова» на ринку вантажоперевезень.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

Сутність вантажоперевезень у сільському господарстві полягає в організованому переміщенні матеріалів, ресурсів і продукції з метою забезпечення безперебійної роботи виробничих та збутових процесів. Вони відіграють визначальну роль у забезпеченні економічної ефективності підприємств, підвищенні рентабельності та мінімізації втрат продукції, водночас сприяючи підвищенню конкурентоспроможності на ринку. Особливості сільськогосподарських перевезень, зокрема сезонність, територіальна розпорошеність виробничих об'єктів, різноманітність вантажів і нерівномірність потреб у транспорті, вимагають застосування системного та інтегрованого підходу до організації логістики, що дозволяє оптимізувати витрати, забезпечити своєчасну доставку та підтримати ефективність усіх етапів ланцюга постачання.

Економічна ефективність транспортних послуг у аграрному секторі визначається комплексом фінансових, організаційних та технологічних показників, що відображають собівартість перевезень, рентабельність, витрати на 1 т км, час доставки, використання транспортних засобів та збереження вантажу. Аналіз цих показників дозволяє виявити резерви підвищення ефективності, оптимізувати маршрути та логістичні процеси, зменшити втрати продукції та витрати підприємства, а також забезпечити своєчасну і безпечну доставку сільськогосподарських товарів. Застосування системних методів оцінки, таких як аналіз собівартості, рентабельний аналіз, порівняння альтернатив, економічне моделювання та контроль втрат продукції, дає змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення та підвищувати конкурентоспроможність аграрних підприємств.

На ефективність вантажоперевезень у сільському господарстві істотно впливають внутрішні та зовнішні фактори, включаючи технічний стан транспортних засобів, тип і рівень їх завантаження, організаційні рішення щодо

планування маршрутів і логістики, природно-кліматичні умови, сезонність виробництва, економічні витрати та регуляторні обмеження. Усвідомлення та аналіз цих факторів дозволяє агропідприємствам підвищувати швидкість і надійність доставки вантажів, оптимізувати використання ресурсів, зменшувати втрати продукції та витрати на транспортування. Такий комплексний підхід є необхідною умовою формування ефективної системи перевезень та забезпечення стабільної економічної діяльності аграрного сектору.

Аналіз діяльності ТОВ «АгроНова» за 2022-2024 рр. свідчить про позитивну динаміку розвитку підприємства, що проявляється у зростанні активів та оборотних ресурсів, розширенні асортименту продукції та активізації операційної діяльності. Незважаючи на збільшення доходів від реалізації, спостерігається зростання витрат та фінансових зобов'язань, що призвело до зниження рентабельності та фінансової автономії підприємства. Загалом, компанія демонструє високу адаптивність до ринкових умов, але потребує удосконалення фінансового менеджменту та оптимізації витрат для підвищення стійкості та ефективності своєї діяльності.

Дослідження економічної ефективності вантажоперевезень ТОВ «АгроНова» показує, що підприємство має позитивну динаміку використання вантажопідйомності, проте одночасне зростання витрат на перевезення і зниження рентабельності вказують на наявність дисбалансів у витратній структурі. Порівняння з середньогалузевими показниками свідчить про необхідність оптимізації паливних і експлуатаційних витрат, підвищення ефективності планування рейсів та модернізації транспортного парку. Впровадження таких заходів дозволить підвищити економічну ефективність перевезень, забезпечити більш раціональне використання ресурсів та зміцнити позиції підприємства на ринку.

Впровадження комплексних заходів з вдосконалення логістичної системи та оптимізації маршрутів перевезень ТОВ «АгроНова» дозволило досягти значного підвищення ефективності транспортної діяльності підприємства. Аналіз показників за 2022-2024 рр. свідчить про зменшення витрат на паливо та

ремонт, скорочення середнього часу доставки, підвищення завантаженості транспортних засобів та рентабельності перевезень. Застосування GPS-моніторингу, спеціалізованого програмного забезпечення для планування маршрутів, систем управління запасами та автоматизації складської логістики забезпечило більш раціональне використання ресурсів, зниження непотрібних пробігів і підвищення точності виконання замовлень. Таким чином, реалізація запропонованих заходів забезпечила комплексне підвищення операційної та економічної ефективності логістичної системи підприємства, сприяючи зміцненню його конкурентних позицій на ринку аграрної продукції.

Реалізація заходів щодо підвищення рівня технічного забезпечення та оновлення транспортного парку ТОВ «АгроНова» дозволила суттєво покращити ефективність транспортної діяльності підприємства. Закупівля нових вантажних автомобілів із високою вантажопідйомністю, впровадження телематики та систем моніторингу, автоматизація технічного обслуговування, а також модернізація систем безпеки та екологічності транспорту забезпечили зниження витрат на ремонт на 20%, економію пального на 9,6%, скорочення середнього часу доставки на 11% та підвищення коефіцієнта використання автопарку до 92%. У результаті рентабельність вантажоперевезень зросла до 21%, що підтверджує економічну доцільність оновлення парку та комплексного підвищення технічного рівня транспорту. Такі заходи забезпечують надійність і безпеку перевезень, оптимальне використання ресурсів і зміцнюють конкурентні позиції підприємства на ринку логістичних послуг.

Економічне обґрунтування запропонованих заходів щодо підвищення ефективності вантажоперевезень у ТОВ «АгроНова» підтверджує їх високу доцільність та позитивний вплив на фінансові та операційні показники підприємства. Оптимізація маршрутів, підвищення завантаженості транспортних засобів, впровадження регламентованого технічного обслуговування, оновлення автопарку та підвищення безпеки дозволяють зменшити витрати на паливо на 9,6%, витрати на ремонт та ТО на 15%, скоротити середній час доставки на 11% та знизити пробіг транспортних засобів на 9,9%. У

результаті рентабельність перевезень зростає до 24%, перевищуючи середньогалузеві показники, що свідчить про ефективне використання ресурсів та підвищення конкурентоспроможності компанії. Комплексне впровадження цих заходів забезпечує значний економічний ефект, оптимізацію логістичної діяльності та підвищення продуктивності транспортного парку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алошинський Є. С., Примаченко Г. О., Калашник А. В. Дослідження технології впровадження мультимодального пасажирського сполучення на напрямку Україна – країни Європейського Союзу. *Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2018. № 83. С. 35–39.
2. Багрій М., Коновалова О., Чайка Н., Разумова К. Питання сучасного стану інфраструктури транспортної системи. *Наукоємні технології*. 2021. № 51. С. 140–146.
3. Белова А. І., Новальська Н. І., Орловська О.В. Актуальні питання розвитку мультимодальних перевезень в Україні. *Review of transport economics and management*, 2019, Вип. 2(18), С. 58–65.
4. Бобиль В. В., Матусевич О. О., Дронь М. А., Тараненко А. С. Концепція формування системи управління змінами в сфері залізничних пасажирських перевезень України в умовах війни. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. Т. 1, № 13(127). С. 14–21.
5. Болквадзе Н., Мигаль О. Вантажні перевезення автомобільним транспортом в міжнародному бізнесі. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-20> (дата звернення: 02.12.2025)
6. Бутько Т. В., Примаченко Г. О., Тарасов К. О. Удосконалення існуючих методів організації пасажирських залізничних перевезень з урахуванням можливих ризиків руйнування залізничної інфраструктури. *Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті*. 2022. № 27(3). С. 3–9.
7. Бурдик О. Ю. Автобусні пасажирські перевезення та їх вплив на фінансові результати автогосподарств. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2020. № 60. С. 14–20.
8. Власенко Д. Ринок пасажирських автоперевезень України в умовах воєнного стану: аналіз викликів та стратегії оптимізації. *Економіка та*

суспільство. 2025. № 75. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-20>
(дата звернення: 02.12.2025)

9. Волинець Л. Лібералізація міжнародних автомобільних перевезень – новий імпульс розвитку транспортної галузі. *Економіка транспортного комплексу*. 2021. Вип. 37. С. 161–176.

10. Гнилянська Л., Замостний В., Петришин С. Організування міжнародних вантажних перевезень в екстремальних умовах сьогодення: проблеми та тенденції. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. URL: [10.32782/2524-0072/2024-66-3](https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-3) (дата звернення: 02.12.2025).

11. Деркач Е.М. Правові питання лібералізації міжнародних перевезень вантажів автомобільним транспортом. *Київський часопис права*, 2022, № 1, С. 73–79.

12. Дерюгін О., Столбченко О., Лябах Д., Чеберячко Л. Обґрунтування ключових чинників щодо застосування перспективного екологічного транспорту в системі міських пасажирських перевезень. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Технічні науки*. 2024. № 48. С. 120–134.

13. Дьомін О. А. Вантажні перевезення: підручник; [Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України]. Київ : Компринт, 2024. 563 с.

14. Дуна Н., Матвієнко А. Перспективи розвитку українського ринку автомобільних вантажоперевезень: євроінтеграційний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. Випуск 44. С. 21–29.

15. Кириленко О. М., Новак В. О., Разумова К. М., Мостенська Т. Л. Тенденції розвитку авіаційного транспорту в Україні. *Економіка, фінанси, право*. 2020. № 12. С. 12–16.

16. Коссе І. Тренди української логістики на кінець жовтня 2022 року. URL: <https://agrotimes.ua/opinion/trendy-ukrayinskoyi-logistyky-na-kinecz-zhovtnya-2022-roku/> (дата звернення: 02.12.2025).

17. Кривещенко В., Хмурковський Г., Ляденко Т. Міжнародні перевезення в системі логістичної діяльності підприємств. *Економіка та*

суспільство. 2024, № 64. URL: 10.32782/2524-0072/2024-64-159 (дата звернення: 02.12.2025).

18. Крихтіна Ю. О. Державна політика розвитку транспортної галузі України: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: «Діса плюс», 2022. 336 с.

19. Ложачевська О. М. Сучасні аспекти специфіки управління автотранспортними підприємствами України. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі»*. 2018. С. 45-47.

20. Мізюк С. Г., Андрієнко М. М. Економічні аспекти забезпечення конкурентоспроможності міжнародних транспортних перевезень. *Причорноморські економічні студії*, 2018, Вип. 40. С. 46–150.

21. Мінінфраструктури: Європарламент схвалив «транспортний безвіз» між ЄС та Україною. Офіційний сайт єдиного веб-порталу органів виконавчої влади України «Урядовий портал». URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mininfrastrukturi-yevroparlament-shvaliv-transportnij-bezviz-mizh-yes-ta-ukrayinoyu> (дата звернення: 11.12.2022).

22. Насанчук О. Види та умови страхування вантажів. Офіційний сайт BritMark Insurance Brokers. URL: <https://brit-mark.com/ua/articles/vidyi-i-usloviya-strahovaniya-gruzov> (дата звернення: 02.12.2025).

23. Новак В., Кириленко О., Розумова К., Ігнатюк В. Організація міжнародних перевезень вантажів основними видами транспорту (огляд). *Наукоємні технології*, 2022. № 53(1). URL: 10.18372/2310-5461.53.16510.jrnl.nau.edu.ua (дата звернення: 02.12.2025).

24. Обсяги перевезених вантажів за видами транспорту. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/tr/opv/arh_opv_u.htm (дата звернення: 02.12.2025).

25. Офіційний сайт ТОВ «АгроНова». URL: <https://www.company-agronova.com/> (дата звернення: 02.12.2025)

26. Офіційна фінансова звітність ТОВ «АгроНова». URL: <https://clarity-project.info/edr/42286157/yearly-finances> (дата звернення: 02.12.2025)

27. Палант О. Ю., Захаров Д. С. Формування державної підтримки підприємництва в сфері міських пасажирських перевезень. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. Т. 2, № 13(128). С. 103–109.

28. Пальченко А. А., Кузніченко О. В. Особливості транспортних правовідносин при здійсненні транспортних послуг в Україні. *Київський часопис права*. 2023. № 3. С. 103–108.

29. Підходи до управління матеріальними потоками та оптимізації вантажних перевезень: колект. монографія / [Н. В. Птиця та ін. ; за заг. ред. П. Ф. Горбачова та ін.] ; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т, Каф. трансп. систем і логістики. Харків : Новий курс, 2025. 153 с.

30. Погрібняк О.М., Дорош А.С., Демченко Є.Б. Сучасні умови та особливості правового регулювання перевезень вантажів автомобільним транспортом України. *Транспортні системи та технології перевезень*, 2018, № 16, С. 83.

31. Примаченко Г. О., Шкуренко О. В., Будник В. А., Корнійко Я. Р., Тарасов К. О. Удосконалення технології мультимодальних пасажирських перевезень в умовах воєнного стану в Україні. *Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2023. № 100. С. 120–126.

32. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: Постанова КМУ від 27 грудня 2024 р. № 1550. Документ 1550-2024-п, чинний, поточна редакція – Редакція від 13.03.2025, підстава – 272-2025-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.12.2025).

33. Самостян В. Р. Удосконалення процесу планування перевезення вантажів автомобільним транспортом: монографія; Луц. нац. техн. ун-т. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 157 с.

34. Складанівська О. Аналіз сучасного стану вантажних автотранспортних підприємств України. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 6. С. 192-206.
35. Стебляк Д. М., Лисий В. М. Вплив війни на розвиток транспортного перевезення в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*, 2022, Вип. 43, С. 92–96.
36. Стасюк О., Чмирьова Л., Федяй Н. Ринки вантажних та пасажирських перевезень в Україні: проблеми та тенденції. *Ефективна економіка*. 2020. № 9. С. 1–19.
37. Транспорт та логістика: сучасні виклики та перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 18 листопада 2021 р. / [під наук ред. Ільченко С. В.] ; НАНУ, МОНУ та ін. – Одеса : ДУ ІРЕЕД НАН України, 2021. 166 с.
38. Україна отримала додаткові квоти на міжнародні автоперевезення на 2023 рік. URL:<https://www.epravda.com.ua/news/2022/10/12/692525/> (дата звернення: 02.12.2025).
39. Федоровський А. С., Болдовський В. М. Перспективи впровадження інтегрованого стартер-генератора в конструкціях сучасних автомобілів. *Збірник тез доповідей міжнародної конференції «Енергетичні установки та альтернативні джерела енергії»*. 11–12 березня 2025 р. С. 88-90.
40. Хрущ Н. А. Фінансово-аналітична діагностика діяльності підприємств автомобільного транспорту України. *Мукачівський державний університет. Економіка і суспільство*. Випуск 15. 2018. С. 494-501.
41. Чупрін Є. С., Кондратенко Д. В., Гелеверя Є. М. Аналіз та перспективи розвитку транспортної галузі України з позиції автотранспортних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 24. Ч. 3. С. 125-130.

42. Швець В., Бойченко М. Аутсорсинг в логістиці автомобільних вантажоперевезень в Україні: стан, проблеми та перспективи. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 3(57). С. 103–109.

43. Шкарупа К. В., Курило І. В., Овчарук С. С. Межі правових відносин вантажних перевезень в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 8. С.303-306.

44. Debattista C. Incoterms® 2020 Introduction. Paris: International Chamber Of Commerce. 2020. URL:<https://iccwbo.org/publication/incoterms-2020-introduction>. (дата звернення: 02.12.2025).

45. Duna N., Matviyenko A. (2022). Perspektvyvy rozvytku ukrayins'koho rynku avtomobil'nykh vantazhoperevezen': yevrointehratsiynyy aspekt [Prospects for the development of the Ukrainian road freight transport market: the European integration aspect]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, vol. 44. pp. 21–29.

46. Ricci S., Abdelbary A., Elgazzar S., Bayoumi E. The Role of Road Transport Infrastructure Investments on Logistics Performance: A Research Agenda. *International Business Logistics Journal (IBL)*. 2021. Volume 1, Issue 2. URL: <http://dx.doi.org/10.21622/IBL.2021.01.2.016> (дата звернення: 02.12.2025).

47. Jain S., Dhiman, P. Road transport in economic development. *International Journal of Management and Applied Science (IJMAS)*. 2017. Vol. 3 (9). p. 33–35.

48. Helmy K., ElMokadem M., Bary A. & ElSayeh M. The impact of logistics performance on competitive advantage: The case of freight transportation in Egypt. *Journal of WEI Business and Economics*. 2018.7(1), p. 33–47.

49. International Road Transport. URL: <https://maritimasureste.com/en/land/road-internacional/> (дата звернення: 02.12.2025).

50. Stasiuk O., Chmyrova L., Fediai N. (2020). Rynky vantazhnykh ta pasazhyrskykh perevezen v Ukraini: problem ta tendentsii [The markets of freight and passenger transport in Ukraine: problems and trends]. *Efektivna ekonomika – The efficient economy*, vol. 9, pp. 1–19.

51. Shvets V., Boichenko M. (2019). Outsorsynh v lohistytsi avtomobilnykh vantazhoperevezen v Ukraini: stan, problemy ta perspektyvy [Outsourcing in the logistics of motor trucking of Ukraine: status, problems, and prospect]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – The Economic Herald of Donbass*, vol. 3(57), pp. 103–108.

52. Volynets L. (2021). Liberalizatsiya mizhnarodnykh avtomobil'nykh perevezen' – novyy impul's rozvytku transportnoyi haluzi. [Liberalization of international road transportation as a new impulse for development of transport industry] *Ekonomika transportnoho kompleksu – Economy of the transport complex*, vol. 37, pp. 161–176.

53. Helmy K., ElMokadem M., Bary A. & ElSayeh M. (2018). The impact of logistics performance on competitive advantage: The case of freight transportation in Egypt. *Journal of WEI Business and Economics*, vol. 7(1), pp. 33–47.

ДОДАТКИ

Додаток А

Дата звіту 08.01.2024
 Період 2022 рік, 12 міс
 Бухгалтер Рибченко Ірина Володимирівна
 КАТОТТГ UA35040210010019355
 Кількість працівників 79

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	18.00	10.00
первісна вартість	1001	121.00	105.00
накопичена амортизація	1002	103.00	95.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	244.00	200.00
Основні засоби	1010	16 752.00	14 780.00
первісна вартість	1011	30 076.00	36 641.00
знос	1012	13 324.00	21 861.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	17 014.00	14 990.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	95 560.00	86 077.00
Виробничі запаси	1101	329.00	215.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	95 231.00	85 861.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрашування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	20 488.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	76 101.00	85 784.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	95.00	15.00
з бюджетом	1135	0.00	2 893.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	95 817.00	64 543.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	3 513.00	2 323.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	3 513.00	2 323.00
Витрати майбутніх періодів	1170	168.00	745.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	16 984.00	12 046.00
Усього за розділом II	1195	308 726.00	254 426.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	

Баланс	1300	325 740.00	269 416.00
Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 000.00	1 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	87 798.00	144 207.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	88 798.00	145 207.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3 613.00	1 248.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	3 613.00	1 248.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	71 544.00	21 099.00
розрахунками з бюджетом	1620	5 793.00	2 347.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 255.00	2 347.00
розрахунками зі страхування	1625	0.00	369.00
розрахунками з оплати праці	1630	14.00	
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	599.00	551.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	155 379.00	98 595.00
Усього за розділом III	1695	233 329.00	122 961.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	325 740.00	269 416.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	872 827.00	845 728.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00

Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	727 097.00	729 571.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	145 730.00	116 157.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	1 048.00	2 056.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	24 561.00	20 682.00
Витрати на збут	2150	52 055.00	33 456.00
Інші операційні витрати	2180	1 032.00	1 206.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	69 130.00	62 869.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	262.00	136.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	540.00	698.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	2.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	68 850.00	62 307.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-12 441.00	-11 257.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	56 409.00	51 050.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	12 720.00	7 934.00
Витрати на оплату праці	2505	12 157.00	10 009.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 430.00	1 969.00
Амортизація	2515	8 610.00	6 135.00
Інші операційні витрати	2520	41 730.00	28 466.00
Разом	2550	77 647.00	54 513.00

Додаток Б

Дата звіту 16.04.2024
 Період 2023 рік, 12 міс
 Бухгалтер Рибченко Ірина Володимирівна
 КАТОТТГ UA35040210010019355
 Кількість працівників 78

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	10.00	7.00
первісна вартість	1001	105.00	108.00
накопичена амортизація	1002	95.00	101.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	200.00	143.00
Основні засоби	1010	14 780.00	23 801.00
первісна вартість	1011	36 641.00	51 879.00
знос	1012	21 861.00	28 078.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	14 990.00	23 951.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	86 077.00	128 431.00
Виробничі запаси	1101	215.00	112.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	85 862.00	128 319.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрашування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	85 784.00	127 655.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	15.00	89.00
з бюджетом	1135	2 893.00	31.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	64 543.00	98 917.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	2 323.00	8 745.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	2 323.00	8 745.00
Витрати майбутніх періодів	1170	745.00	508.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	12 046.00	13 981.00
Усього за розділом II	1195	254 426.00	378 357.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	269 416.00	402 308.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 000.00	1 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	144 207.00	114 844.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	145 207.00	115 844.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 248.00	4 611.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	1 248.00	4 611.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	21 099.00	62 544.00
розрахунками з бюджетом	1620	2 347.00	1 637.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 347.00	1 621.00
розрахунками зі страхування	1625	369.00	53.00
розрахунками з оплати праці	1630	0.00	
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	34 735.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	551.00	613.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	98 595.00	182 271.00
Усього за розділом III	1695	122 961.00	281 853.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	269 416.00	402 308.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 143 338.00	872 827.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	994 748.00	727 097.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	148 590.00	145 730.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	6 905.00	1 048.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	29 849.00	24 561.00
Витрати на збут	2150	53 782.00	52 055.00
Інші операційні витрати	2180	1 631.00	1 032.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	70 233.00	69 130.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	81.00	262.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	245.00	540.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	5.00	2.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	70 064.00	68 850.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-12 698.00	-12 441.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	57 366.00	56 409.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	14 429.00	12 720.00
Витрати на оплату праці	2505	14 428.00	12 157.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 879.00	2 430.00
Амортизація	2515	7 160.00	8 610.00
Інші операційні витрати	2520	46 098.00	41 730.00
Разом	2550	84 994.00	77 647.00

Додаток В

Дата звіту 27.02.2025
Період 2024 рік, 12 міс
Бухгалтер Рибченко Ірина Володимирівна
КАТОТГГ UA35040210010019355
Кількість працівників 94

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	7.00	1.00
первісна вартість	1001	108.00	108.00
накопичена амортизація	1002	101.00	107.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	143.00	145.00
Основні засоби	1010	23 801.00	20 831.00
первісна вартість	1011	51 879.00	60 050.00
знос	1012	28 078.00	39 219.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	23 951.00	20 977.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	128 431.00	81 339.00
Виробничі запаси	1101	112.00	178.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	128 319.00	81 161.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	127 655.00	123 392.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	89.00	91.00
з бюджетом	1135	31.00	3 839.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	98 917.00	166 647.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	8 745.00	28 987.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	8 745.00	28 987.00
Витрати майбутніх періодів	1170	508.00	468.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	13 981.00	26 422.00
Усього за розділом II	1195	378 357.00	431 185.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	402 308.00	452 162.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 000.00	1 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	114 844.00	154 103.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	115 844.00	155 103.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	4 611.00	3 905.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	4 611.00	3 905.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	14 550.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	62 544.00	44 099.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 637.00	1 398.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 621.00	1 388.00
розрахунками зі страхування	1625	53.00	1.00
розрахунками з оплати праці	1630	0.00	9.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	34 735.00	3 894.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	613.00	1 074.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	182 271.00	228 129.00
Усього за розділом III	1695	281 853.00	293 154.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	402 308.00	452 162.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 100 208.00	1 143 338.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	956 274.00	994 748.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	143 934.00	148 590.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	8 627.00	6 905.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	28 710.00	29 849.00
Витрати на збут	2150	58 556.00	53 782.00
Інші операційні витрати	2180	10 544.00	1 631.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	54 751.00	70 233.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	109.00	81.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	4 858.00	245.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		5.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	50 002.00	70 064.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-10 744.00	-12 698.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	39 258.00	57 366.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	13 696.00	14 429.00
Витрати на оплату праці	2505	20 035.00	14 428.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 889.00	2 879.00
Амортизація	2515	11 616.00	7 160.00
Інші операційні витрати	2520	48 442.00	46 098.00
Разом	2550	97 678.00	84 994.00